

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра товарознавства та митної справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА на тему:

«Митна експертиза полімерних плівок»

Студента 2 курсу, 8м групи
спеціальності 076
«Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»
Спеціалізації «Митна справа»

Якобчука Тимура
Віталійовича

Науковий керівник
канд. хім. наук, доцент

Калуга Ніна
Василівна

Науковий консультант
канд. техн. наук, доцент

Марчук Наталія
Богданівна

Гарант освітньої програми
д-р техн. наук, професор

Мережко Ніна
Василівна

Київ 2018

АНОТАЦІЯ

Якобчук Т. В. Митна експертиза полімерних плівок

У роботі проаналізовано законодавчо-нормативну базу щодо проведення митної експертизи та митного оформлення імпорту полімерної плівки за принципом. Проведено класифікацію полімерних плівок згідно з УКТЗЕД.

Здійснено аналіз стану ринку полімерних плівок. Зроблено товарознавчу характеристику асортименту полімерних плівок. Обґрунтовано вибір критеріїв, засобів та методів ідентифікації полімерних плівок. Наведено та проаналізовано результати митної експертизи зразків полімерних плівок.

Визначено митну вартість, нараховано митні платежі при імпорті полімерних плівок. Здійснено аналіз митного контролю та митного оформлення полімерних плівок за принципом «єдиного вікна». За результатами досліджень внесені практичні пропозиції щодо мінімізації митних ризиків при митному оформленні полімерних плівок.

Ключові слова: імпорт, полімерні плівки, митна декларація, митне оформлення, «єдине вікно», митні платежі, митна експертиза.

SUMMARY

Yakobchuk T. Customs expertise of polymer films.

In this work legislative-normative base on carrying out of the customs expertise and customs clearance of polymer films have been analyzed. Classification of polymer films according to Ukrainian classification of goods of foreign economic activity is carried out

The analysis of the state of the market of polymer films is carried out. The commodity characteristics of the assortment of polymer films are made. The choice of criteria, means and methods of identification of polymer films is substantiated. The results of customs expertise of polymer films are presented and analyzed.

The customs value is determined, customs payments are calculated when importing polymer films. The analysis of the customs clearance of polymer films is

carried out for the principle of a «single window». According to the results of the research, practical suggestions have been made to minimize customs risks in the customs clearance of polymer films.

Key words: import, polymer films, customs declaration, customs clearance, «single window», customs payments, customs expertise.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні засади митної експертизи та митного оформлення імпорту полімерних плівок	10
1.1. Стан та тенденції розвитку ринку полімерних плівок в Україні	10
1.2. Нормативно-правове регулювання митного оформлення імпорту полімерних плівок	17
1.3. Вимоги до якості та безпечності полімерних плівок	26
1.4. Регламент проведення митної експертизи полімерних плівок	33
РОЗДІЛ 2. Митна експертиза полімерних плівок	42
2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження.....	42
2.2. Товарознавча характеристика асортименту полімерних плівок	45
2.3. Вибір критеріїв, засобів і методів ідентифікації полімерних плівок ...	55
2.4. Митна експертиза полімерних плівок та оформлення її результатів....	59
РОЗДІЛ 3. Аналіз митного оформлення полімерних плівок в режимі імпорту	57
3.1. Визначення коду герметиків згідно з УКТЗЕД.....	65
3.2. Визначення коду полімерних плівок згідно з УКТЗЕД та товарів групи «прикриття».....	72
3.3. Аналіз митного оформлення полімерних плівок в режимі імпорту за принципом «єдиного вікна».....	81
3.4. Шляхи мінімізації митних ризиків при імпорті полімерних плівок....	90
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	100
ДОДАТКИ.....	107

ВСТУП

У світовій та національній економіці однією зі сфер, що найдинамічніше розвиваються, є ринок полімерів (ринок поліпропілену, поліетилену, полістиролу та ін.). Полімерна продукція має надзвичайно широкий асортимент, серед якого полімерні плівки займають досить значиме місце [1]. До основних галузей використання полімерної плівки відносять: упаковка (38 % від загального обсягу споживання), будівництво і цивільна інженерія (18 %), автомобільна промисловість і транспорт (7 %) та електроніка і електросистеми (7 %) [2].

Полімерна плівка - сучасний і найбільш бажаний спосіб упаковки. Він досить дешевий та не вимагає використання складного дорогого устаткування, а з цієї причини користується незмінною популярністю серед споживачів. Полімерні плівки домінують серед бар'єрних матеріалів, використовуваних для пакування товарів, оскільки володіють низкою властивостей, що забезпечують безпеку і збереження необхідних показників товарів при різних умовах, таких як: механічна міцність на розрив, прокол, стирання, хімічна стійкість, витримування низьких і високих температур, зварюваність, непроникність або вибіркова проникність до газів, прозорість і інше [2]. Крім того, полімерна упаковка може зробити товари більш привабливими.

Враховуючи досить широке використання полімерної плівки, при її ввезенні на митну територію України вона повинна бути правильно задекларована з метою недопущення порушень митного законодавства.

Метою даної роботи є аналіз митного оформлення полімерної плівки, особливостей проведення митної експертизи полімерної плівки при імпорті, а також розроблення пропозицій щодо запобігання митним ризикам при її митному оформленні.

Об'єктом дослідження є полімерна плівка, що ввозиться на митну територію України.

Предмет дослідження – критерії, методи та особливості проведення митної експертизи полімерної плівки при імпорті, а також порядок її митного оформлення із застосуванням митної декларації.

Для досягнення зазначеної мети необхідно вирішити такі завдання:

- вивчити стан вітчизняного ринку полімерної плівки;
- дослідити вимоги до якості та безпечності полімерної плівки;
- провести аналіз нормативно-правової бази регулювання митного оформлення при імпорті полімерної плівки;
- ознайомитись з регламентом проведення митної експертизи полімерної плівки;
- провести товарознавчу характеристику асортименту полімерної плівки;
- визначити критерії, засоби та методи ідентифікації полімерної плівки;
- провести митну експертизу полімерної плівки;
- визначити код полімерної плівки згідно з УКТЗЕД;
- визначити митну вартість та нарахувати митні платежі при імпорті полімерної плівки;
- провести аналіз митного оформлення полімерної плівки при імпорті за принципом «єдиного вікна» ;
- розробити пропозиції щодо запобігання митним ризикам при митному оформленні за принципом «єдиного вікна».

Практична цінність роботи полягає у розробці критеріїв ідентифікації полімерної плівки для проведення митної експертизи, розробленні пропозицій щодо запобігання митним ризикам при її митному оформленні.

Публікації. За результатами досліджень опублікована стаття «Митна експертиза полімерної плівки» у збірнику наукових статей студентів «Управління безпечністю, якістю та експертиза товарів. Частина 1» (К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018).

Інформаційною базою дослідження були законодавчі та нормативні акти України; наукові праці зарубіжних і вітчизняних вчених; ресурси мережі

Інтернет; статистичні дані Державної фіскальної служби України, Державної служби статистики України.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Основний текст роботи складає 92 сторінки. Робота містить 14 таблиць, 11 рисунків, список використаних джерел нараховує 62 найменування. До роботи додаються 6 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МИТНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ІМПОРТУ ПОЛІМЕРНИХ ПЛІВОК

1.1. Стан та тенденції розвитку ринку полімерних плівок в Україні

У світовій та національній економіці однією зі сфер, що найдинамічніше розвиваються, є ринок полімерів (ринок поліпропілену, поліетилену, полістиролу та ін.). Україна намагається знайти своє місце на світовому ринку полімерів і не відставати від його провідних виробників— щорічно в нашій країні збільшуються виробничі потужності, відкриваються нові виробництва, розширюється асортимент продукції, географія постачань.

На світовому ринку полімерів (тобто і ринку поліпропілену, поліетилену, полістиролу та ін.) головними представниками є великі хімічні корпорації розвинених країн. Але останніми роками на ринок вийшли виробники країн Азії, Близького Сходу, заявили про себе компанії Латинської Америки [2].

Конкуренція, що посилилася на ринку полімерів, пояснюється просто: на ринках Західної Європи і США спостерігається профіцит продукції. На ринках країн, що розвиваються, багатих природними ресурсами, попит перевищує пропозицію. Крім того, західні компанії перейшли до випуску якісніших полімерів, спеціалізованої продукції (сумішей і сплавів полімерів, композицій), дозволивши зайняти нішу з виробництва «старої» продукції молодим конкурентам [62].

Згідно з численними дослідженнями найбільш важливим сектором ринку полімерної плівки в усьому світі є ринок упаковки. Цей сектор становить третину від загальної кількості використовуваних видів полімерної плівки. Поділ ринку споживання основних полімерів представлений в табл. 1.1 [1].

Таблиця 1.1

Поділ ринку споживання основних полімерів

Галузь використання	Європа. %	США, %
Упаковка	38	29
Будівництво і цивільна інженерія	18	17
Автомобільна промисловість і транспорт	7	5
Електроніка і електросистеми	7	3

Світовий ринок полімерної плівки як упаковки постійно зростає і споживає на сьогодні приблизно 50 млн. тон полімерів [1]. Основна частка у виробництві полімерної упаковки припадає на п'ять основних видів полімерів – поліетилен, поліпропілен, полістироли, поліетилентерефталат, полівінілхлориди. Асортимент продукції, що випускається або реалізовується в пластмасовій упаковці, широкий: від ліків до великих промислових виробів. Наприклад, у США більше 50 % полімерної упаковки використовуються для упаковки харчових продуктів і напоїв, 4 % – фармацевтичних товарів, 33 % – інших споживчих товарів (косметичних і туалетних засобів, побутових хімікатів), 13 % – промислових товарів.

В Україні виробництво полімерної упаковки відбувається в умовах відсутності власного виробництва полімерної сировини.

Згідно з УКТЗЕД полімерна плівка класифікується у одній з таких товарних позицій [52]:

- 3919 «Плити, листи, смужки, стрічки, плівки та інші плоскі форми з пластмаси самоклеїні, у рулонах або не у рулонах:»;
- 3920 «Інші плити, листи, плівки, стрічки та пластини з пластмаси, непористі, неармовані, нешаруваті, без підкладки та не поєднані подібним способом з іншими матеріалами:»;
- 3921 «Інші плити, листи, плівки та смуги або стрічки з пластмаси:».

Якщо проаналізувати експортно-імпортні операції з полімерною плівкою в Україні, то лідером серед полімерних плівок є товари товарної позиції 3920 згідно з УКТЗЕД (табл. 1.2) [58].

Таблиця 1.2

Дані митної статистики щодо обсягів експорту та імпорту полімерної плівки за 2013 – 2017 роки

	Товарна позиція згідно з УКТЗЕД	Імпорт			Експорт		
		Вартість, тис.дол. США	Питома вага	Вага нетто, тонн	Вартість, тис.дол.США	Питома вага	Вага нетто, тонн
2013	3919	88535	0,12%	22418	10179	0,02%	1662
	3920	405585	0,53%	122492	153819	0,24%	43982
	3921	170566	0,22%	46478	34385	0,05%	7422
2014	3919	72064	0,14%	17921	9561	0,02%	1696
	3920	328251	0,62%	100300	90790	0,17%	25583
	3921	150896	0,29%	39933	31909	0,06%	7420
2015	3919	55821	0,15%	16341	5388	0,01%	1098
	3920	252669	0,69%	87163	74644	0,20%	25810
	3921	111118	0,30%	32762	24128	0,06%	6864
2016	3919	65476	0,17%	19628	5868	0,02%	1177
	3920	248411	0,64%	94340	61861	0,17%	21963
	3921	124132	0,32%	41772	27963	0,08%	8382
2017	3919	70026	0,14%	20306	7112	0,02%	1395
	3920	273725	0,55%	97516	68883	0,16%	31058
	3921	136108	0,27%	44443	30971	0,07%	10004

Динаміка обсягів імпорту та експорту полімерних плівок товарної позиції 3920 згідно з УКТЗЕД за 2013 – 2017 роки наведена на рис. 1.1 та 1.2 [58].

Як свідчать дані табл. 1.2, а також рис. 1.1 та рис. 1.2, вітчизняний ринок полімерної плівки є імпортозалежним. Проте тенденції зміни обсягів імпорту та експорту полімерних плівок мають нестійкий характер.

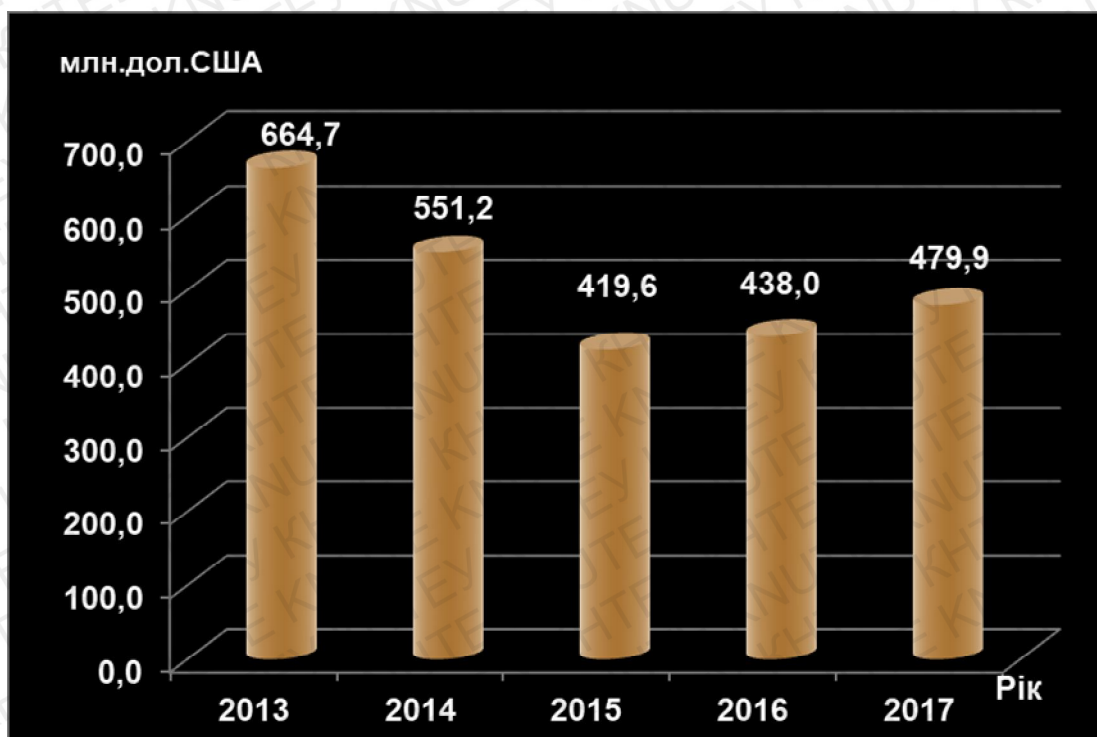

Рис. 1.1. Динаміка імпорتنих операцій в Україні з полімерною плівкою (товарна позиція 3920 згідно з УКТЗЕД) у 2013-2017 рр., млн. дол. США [58]

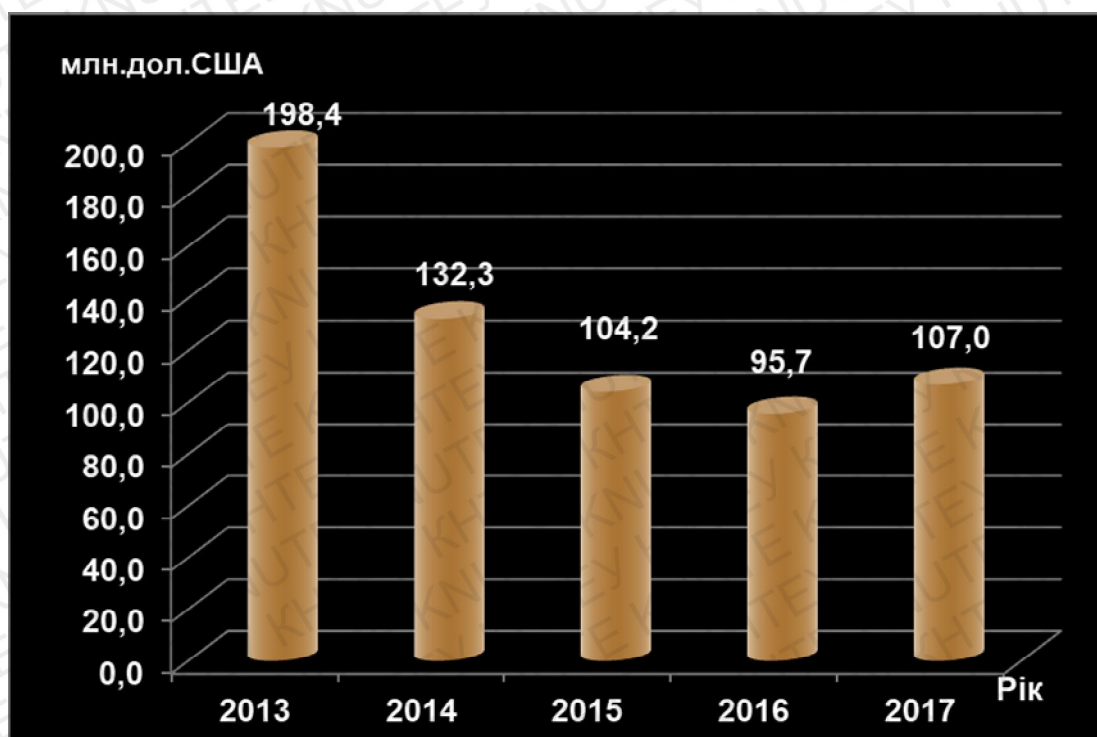

Рис. 1.2. Динаміка експортних операцій в Україні з полімерною плівкою (товарна позиція 3920 згідно з УКТЗЕД) у 2013-2017 рр., млн. дол. США [58]

У період з 2013 р. по 2015 р. обсяги імпорту зменшувались, а починаючи з 2016 року спостерігається поступове їх зростання (у 2017 році обсяг полімерних плівок зріс на 9% порівняно з 2016 роком). Аналогічною є і динаміка експорту цього товару - з 2013 року по 2016 рік обсяг експорту полімерної плівки зменшився майже в 2 рази, а саме, з 198 млн. дол. США у 2013 році до 96 млн. дол. США у 2016 році. Лише у 2017 році намітилась тенденція до зростання – експорт полімерної плівки зріс до 107 млн. дол.США (збільшення на 11 % порівняно з 2016 роком). Однак обсяги експорту полімерної плівки у 2017 році у 4,5 разів є меншими від обсягів імпорту.

Інформація про основні країни, які найбільше експортують полімерну плівку в Україну, наведена на рис. 1.3 [16]. До таких країн відносяться Німеччина, Китай, Польща.

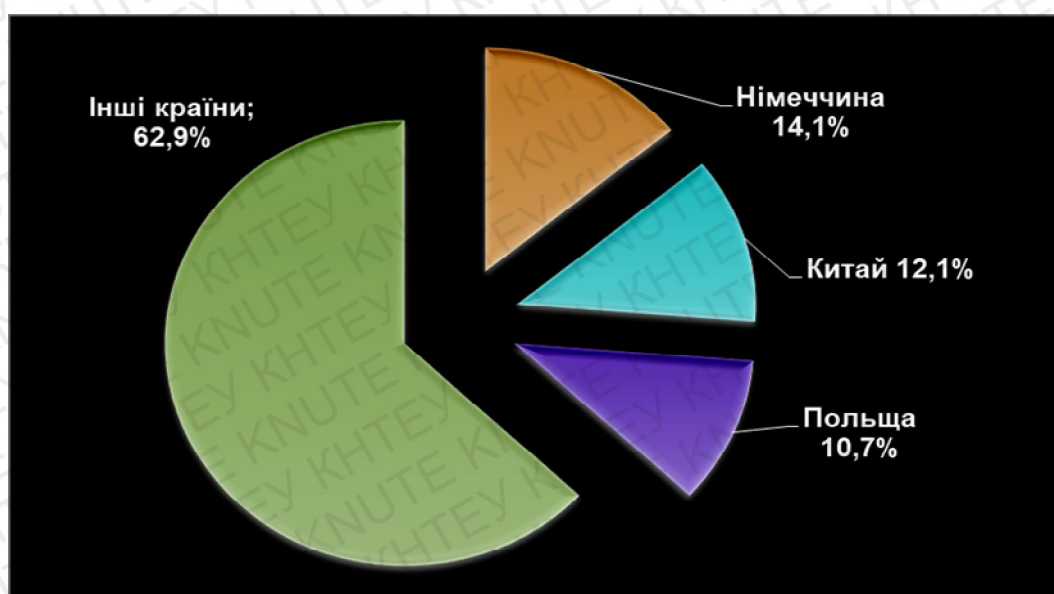

Рис. 1.3. Частка імпорту в Україну полімерних плівок товарної позиції 3920 в розрізі країн-експортерів за 2017 рік, % [16]

За даними митної статистики до основних країн, в які експортується полімерна плівка з України, відносяться Російська Федерація, Словаччина, Чехія, Республіка Молдова.

Зокрема, у 2017 році частка експорту до Російської Федерації складає 33,7 % від загального обсягу експорту полімерної плівки, до Чехії -21,7 %, Словаччини - 11,1 %. За період 2011 – 2017 роки Російська Федерація посідає перше місце серед країн-імпортерів полімерної плівки (рис. 1.4).

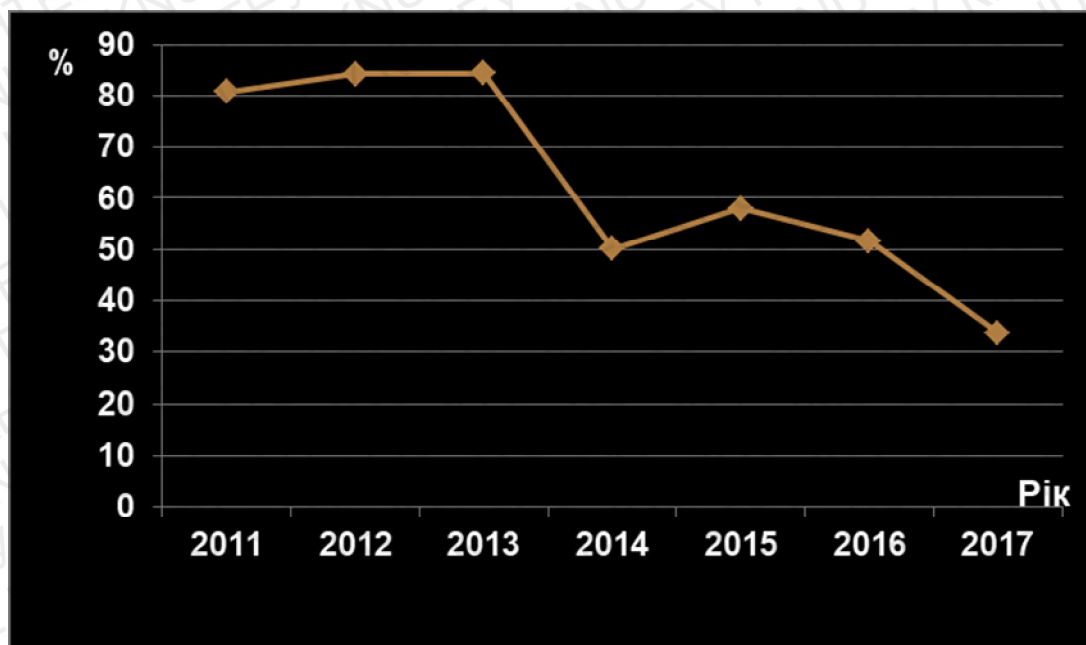

Рис. 1.4. Динаміка експорту полімерної плівки (товарна позиція 3920 згідно з УКТЗЕД) до Російської Федерації за період 2011 – 2017 роки, %

Проте, як свідчать дані митної статистики (рис. 1.4), обсяги експорту полімерної плівки товарної позиції 3920 до Росії значно скоротились. У 2011 році цей показник становив 80,8 % (116841 млн. дол.США). Після 2013 року спостерігається різкий спад в експортних операціях до Російської Федерації – у 2014 році обсяги експорту скоротились до 50,1 % (45451 млн. дол.США); у 2017 році – до 33,7 % (23229 млн. дол.США).

В той же час зростає частка експорту полімерної плівки до країн-членів ЄС – Чехії, Словаччини. На рис. 1.5 наведено динаміку експорту полімерної плівки до Словаччини. Тенденції експорту позитивні – якщо у 2011 році частка обсягів експорту полімерної плівки товарної позиції 3920 складала 5,5 % до Словаччини, то у 2016 році – 17,3 %, 2017 році – 11,1 %.

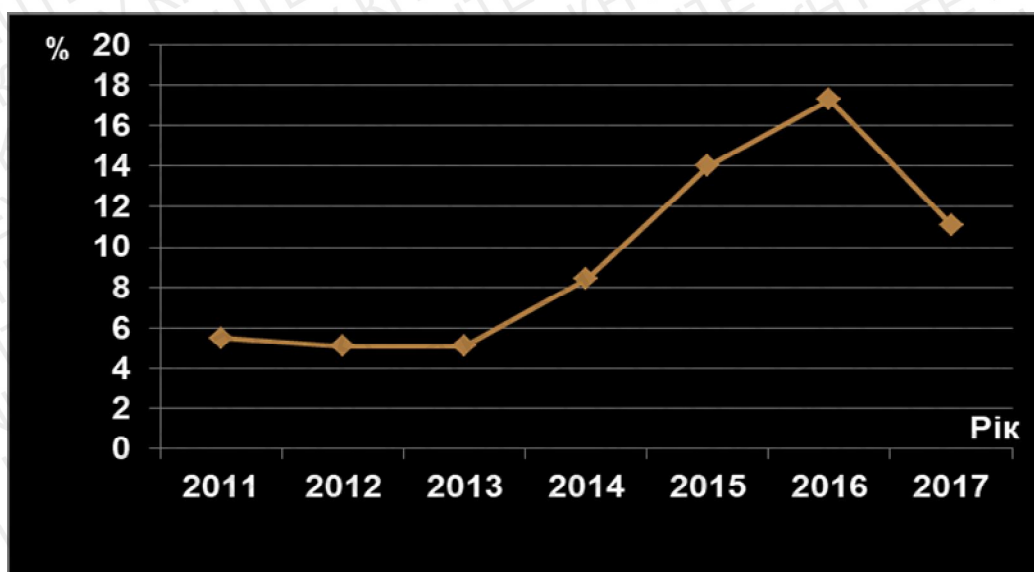

Рис. 1.4. Динаміка експорту полімерної плівки (товарна позиція 3920 згідно з УКТЗЕД) до Словаччини за період 2011 – 2017 роки, %

Одним із найпотужніших підприємств по випуску полімерної плівки в Україні є ПАТ «Укрпластик» (м. Київ) [1]. Дане підприємство засноване в 1927 році, як підприємство лісотехнічного та тарного профілю. На даний момент часу воно виготовляє гнучкі пакувальні матеріали для підприємств харчової промисловості, а також для виробників тютюну, косметики і фармацевтичної галузі. Щороку дане підприємство виготовляє 25 тис. тонн поліетиленових плівок. Також воно має замкнений цикл виробництва – від гранул поліетилену до фарб, що наносяться на пакети. Упродовж 2012–2016 рр. середньорічний приріст обсягу реалізованої продукції становив 6,4% і в 2016 р. досяг рівня 1 441 816 тис. грн. порівняно з 1 272 790 тис. грн. у 2012 р.; обсяг експорту складав у 2012 р. – 81 139 тис. дол. США, у 2016 р. – 135 424 тис. дол. США, тобто в середньому за рік збільшувався на 29,2%.

На ринку полімерної плівки в Україні значну роль відіграє ТОВ «O.P.S.» (м. Харків), яке виготовляє поліетиленову плівку різних типорозмірів, кольорові пакети. При виробництві плівки використовується поліетилен низького та високого тиску від ведучих виробників Європи («Malen» Польща, «Okiten» Югославія).

До вітчизняних підприємств, які випускають полімерні плівки, відноситься ПАТ «Броварський завод пластмас». Продукція цього підприємства включає, зокрема, плівки полівінілхлоридні та плівки полімерні поліолефінові.

Попит на ринку поліетилену в Україні перевищує пропозицію, в зв'язку з цим відзначається зниження експорту і зростання імпорту. При цьому, необхідно відмітити, що ринок поліетилену високої щільності все ще лідирує за темпами приросту. Ринок споживання поліетилену в Україні структурований досить традиційно: лідирує на ринку поліетилену тара і упаковка, друге місце займають товари господарського і культурно-побутового призначення, на третьому - плівки, на четвертому – труби і деталі трубопроводів. Звичайно, ринок поліетилену в нашій країні має свої особливості. Наприклад, підвищений попит в Україні мають такі види поліетилену, як поліетилен високої щільності, лінійний поліетилен, і різноманітні композиції на основі поліетилену. З часом українські виробники все більше переорієнтовувалися на внутрішній ринок поліетилену, об'єми експорту падають, імпорт безперервно збільшується [32, 62].

Отже, за результатами аналізу стану та динаміки вітчизняного ринку полімерної плівки можна зробити такі висновки. На українському ринку переважає продукція закордонного виробництва, обсяги імпорту цієї продукції є досить значимими, оскільки сфера застосування полімерної плівки є різноманітною.

1.2. Нормативно-правове регулювання митного оформлення імпорту полімерних плівок

Здійснюючи державну митну справу, органи доходів і зборів при здійсненні митного оформлення товарів виконують завдання по забезпеченню правильного застосування передбачених законом заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної

діяльності, здійснюють контроль правильності обчислення, своєчасності та повноти сплати митних платежів, запобігають та протидіють контрабанді.

Одним із основних міжнародних документів у сфері митної справи є Міжнародна конвенція про спрощення митних процедур (м. Кіото, 1973 р.) (Кіотська конвенція). Відповідно до Кіотської конвенції: «митне оформлення - здійснення митних формальностей, необхідних для випуску товарів у вільний обіг, з метою внутрішнього споживання, експорту чи переведення під інші митні режими» [53].

Митний кодекс України, основу якого складають положення Кіотської конвенції, визначає митне оформлення як виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Відповідно до статті 4 Митного кодексу України митні формальності – сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і митними органами з метою дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи [27].

При здійсненні митного оформлення полімерних плівок, які переміщуються на адресу ТОВ «Універсал Фіш Компані» (Київська обл., м. Бориспіль) від японської фірми «Okamura Trading Co., Ltd», в митному режимі імпорту згідно з митною декларацією № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017, посадовими особами Київської митниці ДФС повинні бути дотримані всі вимоги, які передбачені чинним митним законодавством.

Основні нормативні засади здійснення митного оформлення товарів, у тому числі полімерної плівки, визначені главою 39 Митного кодексу України [27].

За загальним правилом митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення здійснюється в будь-якому митному органі з пред'явленням їх цьому органу.

Митне оформлення здійснюється в місцях розташування підрозділів митного оформлення (ПМО) митних органів протягом робочого часу, встановленого для цих підрозділів. За письмовим зверненням декларанта або

уповноваженої ним особи митні формальності можуть виконуватися поза місцем розташування митних органів, а також поза робочим часом. За виконання митних формальностей у цьому разі із заінтересованих осіб справляється відповідна плата.

Митне оформлення розпочинається з моменту подання митному органу декларантом митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та документів, необхідних для митного оформлення, а у разі електронного декларування – з моменту отримання митним органом від зазначених осіб електронної митної декларації або електронного документа, який відповідно до законодавства замінює МД.

Митне оформлення завершується протягом чотирьох робочих годин з моменту подання МД (документа, який її замінює), інших необхідних документів (відомостей) та пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення (якщо вони підлягають пред'явленню).

Митне оформлення вважається завершеним після виконання всіх митних формальностей, визначених Митним кодексом України відповідно до заявленого митного режиму, що засвідчується митним органом у спосіб проставлення відповідних митних забезпечень (у тому числі за допомогою інформаційних технологій), інших відміток на митній декларації або документі, який її замінює, а також на товаросупровідних та товарно-транспортних документах у разі їх подання на паперовому носії.

Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення полімерної плівки із застосуванням митної декларації регулюється наказом Міністерства фінансів України № 631 від 30.05.2012 «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа» [46] . Під час виконання митних формальностей декларантом та посадовими особами митних органів для засвідчення електронних повідомлень та електронних документів

застосовуються надійні засоби електронного цифрового підпису з використанням посиленого сертифіката відкритого ключа.

Посадовою особою Київської митниці ДФС при митному оформленні полімерної плівки може бути надана відмова у митному оформленні, тобто письмове вмотивоване рішення митного органу про неможливість здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через невиконання декларантом або уповноваженою ним особою умов, визначених Митним кодексом України. Рішення про відмову у митному оформленні приймається в межах терміну, відведеного для завершення митного оформлення. Неприйняття такого рішення протягом зазначеного терміну є бездіяльністю, яка може бути оскаржена. У рішенні про відмову у митному оформленні мають бути зазначені причини відмови та наведені вичерпні роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Зазначене рішення має також містити інформацію про порядок його оскарження. На сьогодні таке рішення оформлюється карткою відмови у прийнятті митної декларації, митному оформленні, випуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення (картка відмови). Форма картки відмови затверджена наказом Міністерства фінансів України № 631 від 30.05.2012 [46].

У разі ввезення полімерної плівки на митну територію України декларант або уповноважена ним особа (в даному випадку - ТОВ «Універсал Фіш Компані», Київська обл., м. Бориспіль) попередньо повідомляють орган доходів і зборів, у зоні діяльності якого столи будуть пред'явлені для митного оформлення, про намір ввезти ці товари (в даному випадку - це Київська митниця ДФС). Попереднє повідомлення здійснюється шляхом надання органу доходів і зборів попередньої митної декларації або іншого документа, що може використовуватися замість митної декларації [27].

Попереднє повідомлення може здійснюватися у формі електронних документів (ЕД) із використанням засобів інформаційних технологій. У

випадку подання декларантом електронної попередньої митної декларації (МД) її реєстрація, перевірка, прийняття для оформлення та постановка на контроль у єдиній автоматизованій інформаційній системі (ЄАІС) органів доходів і зборів України здійснюються в автоматизованому режимі за допомогою автоматизованої системи митного оформлення (АСМО). Обмін електронними повідомленнями та ЕД здійснюється з автоматичним підтвердженням їх отримання іншою стороною. Таке підтвердження має містити відомості про дату і час отримання документа.

ТОВ «Універсал Фіш Компані» надавало попередню митну декларацію №1801/125110013/2017/240184 від 08.02.2017, про що зазначено у графі 44 митної декларації № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017 (додаток А), відповідно до якої здійснено митне оформлення товару «Плівка листова, з поліетилену, з питомою густиною 0,95 г/см.куб., без сторонніх домішок, прозора, безбарвна, одношарова, гнучка, непориста, не ламінована, несамоклейна, не сполучена з іншими матеріалами, розміри: 0,02x600x800 мм – 200 000 шт.; вага нетто - 1780 кг. Плівка листова, з поліетилену та/або етилен-бубен сополімеру, з питомою вагою 0,935 -0,975 г/см.куб., без сторонніх домішок, прозора, безбарвна, одношарова, гнучка, непориста, не ламінована, несамоклейна, не сполучена з іншими матеріалами, розміри: 0,02x180x80 мм – 600 000 шт; вага нетто – 162 кг. Виробник: невідомий. Країна виробництва: Японія. Торгова марка: невідома.».

Для здійснення митного оформлення товарів, у тому числі полімерної плівки, декларант подає до підрозділу митного оформлення митну декларацію, заповнену згідно з обраним митним режимом (імпорт), електронну митну декларацію (ЕМД), рахунок або інший документ, який визначає вартість партії товару, та у випадках, встановлених Митним кодексом України, декларацію митної вартості, картку обліку суб'єкта ЗЕД, зовнішньоекономічний контракт, товаро-транспортні документи, документи, що підтверджують країну походження товарів (у разі необхідності) та інші документи. Копії поданих до митного оформлення документів на

паперовому носії засвідчуються записом «Копія. Згідно з оригіналом», особистим підписом і печаткою декларанта.

Основним документом, необхідним для митного оформлення полімерної плівки, є митна декларація. Транспортний засіб комерційного призначення, що використовується для переміщення полімерної плівки через митний кордон України, не потребує окремої митної декларації, оскільки відомості про транспортний засіб вносяться до митної декларації, за якою оформлено товар, книжки МДП, товарно-транспортних накладних, дорожнього листа, провізних та інших супровідних документів.

Відповідно до Положення про митні декларації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 [34] та Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651 [47], до митної декларації декларантом залежно від митних формальностей, установлених Митним кодексом України для митних режимів, та заявленої мети переміщення вносяться відомості, у тому числі у вигляді кодів:

- заявлений митний режим, тип декларації та відомості про особливості переміщення;
- відомості про декларанта, уповноважену особу, яка склала декларацію, відправника, одержувача, перевізника товарів і сторони зовнішньоекономічного договору (контракту);
- відомості про транспортні засоби комерційного призначення, що використовуються для міжнародного перевезення товарів та/або їх перевезення митною територією України під митним контролем, та контейнери;
- відомості про товари (найменування, код товару згідно з УКТ ЗЕД, країна походження, опис упаковки, фактурна та митна вартість, відомості про нарахування митних платежів та інші відомості);
- відомості про подані документи.

При заповненні митної декларації необхідно керуватися наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011 «Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій» [42]. Даним нормативно-правовим актом затверджуються різні класифікатори, що необхідні при декларуванні полімерних плівок, серед них:

- класифікатор типів декларацій та митних режимів;
- класифікатор видів транспорту;
- класифікатор видів упаковок;
- класифікатор звільнень від сплати митних платежів при ввезенні товарів на митну територію України та класифікатор звільнень від сплати вивізного мита;
- класифікатор документів;
- класифікатор митних формальностей, що можуть бути визначені за результатами застосування системи управління ризиками;
- класифікатор причин незавершення митного оформлення.

При митному оформленні полімерної плівки важливими документами є також Закон України «Про Митний тариф України» [52] та Податковий кодекс України [36], які використовуються для правильного нарахування митних платежів.

Закон України від 19.09.2013 № 584-VII «Про Митний тариф України» встановлює основні положення тарифного регулювання – ставки ввізного мита, які застосовуються при оподаткуванні товарів, у тому числі полімерної плівки, в режимі імпорту [52]. Цим Законом України також затвердження національна товарна номенклатура – Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД). Структура Митного тарифу України наступна: код товару згідно з УКТЗЕД, точне найменування і детальний опис товару, ставка ввізного мита, додаткова одиниця виміру.

Податковий кодекс України, який регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема, визначає

вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства. Податковий кодекс України використовується з метою визначення правильної ставки ПДВ при ввезенні полімерної плівки.

При митному оформленні полімерної плівки важливим є наказ Міністерства фінансів України від 24.05.2012 № 599 «Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення», який визначає особливості форми декларації митної вартості, що заповнюється при імпорті товару на митну територію України [51]. Цей документ визначає порядок заповнення декларації митної вартості, яка використовується:

- декларантом або уповноваженою ним особою – при визначенні та заявленні митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України відповідно до митного режиму імпорту;
- митним органом – при здійсненні контролю за правильністю визначення декларантом або уповноваженою ним особою митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України відповідно до митного режиму імпорту.

Для того, щоб визначити державні види контролю, які застосовуються до полімерної плівки при її митному оформленні, необхідно керуватися постановою Кабінету Міністрів України від 05.10.2011 № 1031 «Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України», якою затверджений перелік товарів, що підлягають державному контролю (у тому числі у формі попереднього документального контролю) у разі переміщення їх через митний кордон України [10].

Відповідно до зазначеного переліку товари, які класифікуються за кодом 3920 згідно з УКТЗЕД («Плити, листи, плівки, стрічки та пластини з

пластмаси, непористі, неармовані, нешаруваті, без підкладки, не поєднані подібним способом з іншими матеріалами») підлягають:

- санітарно-епідеміологічному контролю, який проводиться фахівцями Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів при здійсненні митного оформлення товару у митниці призначення;

- радіологічному контролю, який проводиться при ввезенні товару на митну територію України у пунктах пропуску через державний кордон України.

При здійсненні вищезазначених видів контролю державні органи, уповноважені на здійснення державних видів контролю, та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності взаємодіють за принципом «єдиного вікна» із застосуванням інформаційно-телекомунікаційної системи ДФС відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 травня 2016 року № 364 «Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю» [11].

Наступним нормативно-правовим документом, що регулює процедуру митного контролю та митного оформлення при імпорті полімерної плівки, є наказ Міністерства фінансів України від 31.07.2015 №684 «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» [48]. Цей документ розроблено з метою підвищення ефективності роботи Державної фіскальної служби України під час митного контролю та митного оформлення за рахунок застосування методів управління ризиками, у тому числі аналізу ризиків із використанням інформаційних технологій.

Отже, існує ряд нормативно-правових документів (законів України, постанов Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства фінансів України,

наказів Державної фіскальної служби України), що регулюють порядок митного оформлення полімерної плівки в режимі імпорту. Однак, основним нормативним документом серед інших слід вважати Митний Кодекс України.

1.3. Вимоги до якості та безпечності полімерних плівок

Використання полімерної упаковки обумовлена такими основними причинами [32].

1. Захисна функція упаковки:

- упаковка повинна захищати вміст від дій довкілля: пошкоджень, забруднення або витоку, забезпечувати бактерицидний захист для продуктів харчування;
- упаковка повинна захищати екологію від витоку небезпечного вмісту – отрути та токсичних речовин;
- упаковка з пластика безпечніша, ніж скло, тому що не б'ється при перевезеннях;
- пластик краще зберігає продукт, тому що забезпечує кисневий бар'єр.

2. Пластикові упаковка найбільш містка – це одна з перших причин, через яку товари (як продукти харчування, так і хімічні речовини) пакують при перевезеннях.

3. Питання естетики: пластик надає більше можливостей для того, щоб урізноманітнювати дизайн упаковки: така упаковка може бути прозорою або непрозорою, розфарбованою, з металевими або дерев'яними вставками.

4. Пластик дозволяє краще інформувати про представлений продукт і приваблювати покупця, крім того, він достатньо простий у використанні.

Полімерні плівки володіють низкою властивостей, що забезпечують безпеку і збереження необхідних показників пакувальних товарів при різних умовах, таких як: механічна міцність на розрив, прокол, стирання, хімічна стійкість, витримання низьких і високих температур, зварюваність, непроникність або вибіркова проникність до газів, прозорість і інше [2].

Плівкове пакування здатне захищати продукти від дії світла, вологи, теплових і механічних пошкоджень.

Якісні показники полімерних плівок, в залежності від складу, шкідливості, токсичності та галузі використання, наведено в табл. 1.3 [12].

Таблиця 1.3

Якісні показники полімерних плівок

Тип полімеру, з якого виготовлена плівка	Якісні показники плівкових матеріалів за нормативними даними	Шкідливість і токсичність
Поліамід	- Стійкі до механічних впливів; - добре чинять опір зламу; - стійкі: у лугах, розчинниках, маслах	Допустимі у виробництві для дитячих товарів іграшок, тканин
Поліетилен	- Абсолютна водонепроникність, - стійкість до дій хімічного походження і проникнення газу	При нагріванні може виділяти канцерогенний формальдегід. Це означає, що їжу в поліетиленових пакетах не можна розігрівати в мікрохвильових печах
Поліпропілен	Забезпечує збереження продуктів від запахів	При контакті з жирами поліпропілен руйнується, і виділяються формальдегіди і фенол
Полівінілхлорид	- Міцність матеріалу; - стійкість до жирів і проникнення вологи; - стійкість до низьких і високих температурних режимів; - стійкість до проникнення газів і цвілі; - прозора структура і привабливий блиск.	Складність його утилізації – при його неповному згоранні утворюються високотоксичні хлорорганічні сполуки. Отрути, що виділяються, в різних умовах – вінілхлорид, діоксин, бісфенол, ртуть
Полістирол	- Достатній необхідний рівень міцності; - відмінна вологостійкість; - легка вага і можливість зручного зберігання виробів; - висока опірність до низьких температур; - прозорість, зручна для пакувальної продукції; - інертність до агресивної дії кислот і лугів.	Під впливом світла, високої температури, кисню, води, механічних дій і інших чинників полістирол виділяє високотоксичний мономер «стирол»

Полімерні плівки як пакувальний матеріал містять хімічні сполуки, які в процесі їх експлуатації систематично виділяються в навколишнє середовище і потрапляють у продукти харчування. При цьому відбувається їх забруднення з порушенням екологічного балансу або нанесенням шкоди здоров'ю людини [32]. Шкідливість полімерів, в першу чергу, визначається кількістю мігруючого з нього мономера, який, може мати високу токсичність, канцерогенність або інші шкідливі властивості. Відбувається це тому, що мономер, які використовують під час синтезу полімерів, мають функціонально-активні хімічні групи, досить реакційноздатні і біологічно агресивні. В деяких випадках токсичність мономерів визначається наявністю в них забруднюючих домішок внаслідок поганого очищення. Такі домішки можуть навіть в невеликій кількості надавати продукту та питній воді характерний неприємний запах, що є неприпустимим для пакувального матеріалу.

Найбільшого поширення та застосування на сьогодні набула плівка поліетиленова. Відповідно до ГОСТ 10354-82 «Пленка полиэтиленовая. Технические условия» (дійсний в Україні до 01.01.2019) в залежності від призначення та вихідної композиції випускають наступні марки плівок [5]:

М - для виготовлення транспортних мішків та інших виробів, що вимагають застосування плівки найвищої міцності, пофарбована та нерозфарбована, стабілізована та нестабілізована;

Т - для виготовлення виробів технічного призначення, будівництва тимчасових споруд, захисних покриттів, упаковки та комбінованих плівок; пофарбована та нерозфарбована, стабілізована та нестабілізована;

СТ - для використання в сільському господарстві як світлопрозорого атмосферостійкого покриття споруд (теплиць, парників, тощо) та інших цілей; пофарбована та нерозфарбована, стабілізована;

СІК - для використання в сільському господарстві в якості світлопрозорого атмосферостійкого покриття теплиць і інших типів

культивацийних споруд, що забезпечує підвищений тепличний ефект, нефарбована, стабілізована адсорбентом до ІЧ-випромінювання;

СК - для використання в сільському господарстві для консервації кормів та інших цілей; пофарбована і нефарбована, нестабілізована;

СМ - для використання в сільському господарстві в якості матеріалу для мульчування і інших цілей; нефарбована, стабілізована сажею;

В, В - для використання в меліоративному і водогосподарському будівництві в якості протифільтраційних екранів;

Н - для виготовлення виробів народного споживання, упаковки та побутового призначення; пофарбована і нефарбована, стабілізована і нестабілізована.

Плівка випускається змотаною в рулони у вигляді рукава, напіврукава (рукав, розрізаний по всій довжині з одного боку), полотна (рукав, розрізаний по всій довжині з двох сторін з обрізанням або без обрізання), рукава з фальцюванням (зі складками), рукава, складеного вдвічі і інших видів.

Плівку для упаковки харчових продуктів виготовляють з базових марок поліетилену і композиції з рецептурами добавок, дозволених органами охорони здоров'я для виробів, що контактують з харчовими продуктами.

Плівка не повинна мати тріщин, запресованих складок, розривів і отворів.

Згідно з ГОСТ 10354-82 за фізико-механічними та електричними показниками поліетиленова плівка, зокрема, марок М та Т, повинна відповідати вимогам і нормам, зазначеним у табл. 1.4 [5].

Показники пожежовибухонебезпечності поліетиленової плівки є такими:

- коефіцієнт димоутворення – не більше, ніж $1600 \text{ м}^2/\text{кг}$;
- показник токсичності продуктів горіння – не менше, ніж $17 \text{ г}/\text{м}^3$.

Плівка не є токсичним матеріалом. Використання її в нормальних кімнатних або атмосферних умовах не вимагає запобіжних заходів. При переробці плівки при температурах, що перевищують температуру плавлення

поліетилену, можливо виділення оксиду вуглецю, ненасичених вуглеводнів, органічних кислот, альдегідів.

Таблиця 1.4

Фізико-механічні та електричні показники поліетиленової плівки

Назва показника	Норма для марки							
	М		Т					
	Вищий сорт	1-й сорт	товщиною до 0,03 мм включно		товщиною більше 0,03 мм до 0,10 мм включно		товщиною більше 0,10 мм	
			Вищий сорт	1-й сорт	Вищий сорт	1-й сорт	Вищий сорт	1-й сорт
1. Міцність при розтягуванні, МПа (кгс/см ²), не менше:								
	у повздовжньому напрямку	16,1 (165)	16,1 (165)	16,1 (165)	16,1 (165)	14,7 (150)	14,7 (150)	14,7 (150)
	у поперечному напрямку	14,7 (150)	14,7 (150)	13,7 (140)	13,7 (140)	13,7 (140)	12,7 (130)	12,7 (130)
2. Відносне подовження при розриві, %, не менше:								
	у повздовжньому напрямку	450	450	150	120	300	250	360
	у поперечному напрямку	450	450	150	150	400	350	430
4. Питомий поверхневий електричний опір, Ом, не більше	1 · 10 ¹⁶		-	-	1 · 10 ¹⁶		1 · 10 ¹⁶	

Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих парів і газів термоокисної деструкції полімерної плівки в повітрі робочої зони виробничих приміщень не повинні перевищувати встановлені норми (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

**Гранично допустимі концентрації шкідливих парів і газів термоокисної
деструкції полімерної плівки в повітрі робочої зони виробничих
приміщень**

Назва продукту	Гранично допустима концентрація, мг/м ³	Клас небезпеки	Дія на організм
Формальдегід	0,5	2	Виражена подразнююча дія (викликає подразнення слизових оболонок очей і дихальних шляхів)
Ацетальдегід	5,0	3	Загальна токсична дія (викликає подразнення слизових оболонок очей і дихальних шляхів)
Вуглецю оксид	20,0	4	Загальна токсична дія (викликає запаморочення, шум у вухах, слабкість)
Оцтова кислота	5,0	3	Загальна токсична дія (викликає подразнення верхніх ди-хальних шляхів)

Плівка невибухонебезпечна, при піднесенні відкритого вогню спалахує без вибуху і горить (коптить) полум'ям з утворенням розплаву і виділенням перерахованих в табл. 1.5 токсичних продуктів. Температура займання близько 300⁰ С, температура самозаймання близько 400⁰ С. Плівка відноситься до групи горючих легкозаймистих матеріалів.

Згідно з ГОСТ 10354-82 плівку намотують в рулони на пластмасові втулки, шпулі картонно-паперові, стрижні. Допускається намотування плівки без втулок, шпуль і стрижнів. До кожного рулону прикріплюють або вкладають під перший шар плівки ярлик із зазначенням:

- найменування і (або) товарного знаку підприємства-виготовлювача;

- умовного позначення плівки;
- ширини вихідного рукава;
- марки поліетилену;
- номеру партії і рулону;
- маси нетто;
- маси брутто;
- довжини плівки в рулоні;
- кількості плівки в рулоні в квадратних метрах;
- дати виготовлення;
- позначення цього стандарту;
- прізвища пакувальника.

Транспортування плівки здійснюється всіма видами транспорту в закритих транспортних засобах. При транспортуванні рулонів плівки пакетами, вказують спосіб і засоби пакування, розмір і масу пакета.

Плівку зберігають у закритих складських приміщеннях, виключаючи попадання прямих сонячних променів, у горизонтальному положенні, при температурі від 5 до 40 °С, на відстані не менше 1 м від нагрівальних приладів. Допускається зберігання плівки в неопалюваному складському приміщенні при температурах до мінус 30 °С не більше одного місяця.

Серед основних факторів зростаючого попиту на полімерну плівку як упаковку можна виділити такі її переваги, як менша собівартість, легка вага, здатність краще зберігати смакові властивості та свіжість продуктів, ефективніший захист від впливу шкідливих мікроорганізмів, досконаліші методи обробки та утилізації.

Однак, окрім наявних вагомих переваг, існує й кілька суттєвих недоліків. Йдеться насамперед про проблему забруднення навколишнього середовища промисловим і побутовим сміттям [62]. У світі відбувається стрімке зростання споживання упаковки. Його темпи становлять 5–6 % за рік, тому все більш актуальною проблемою є її утилізація. Зберігання неутилізованих матеріалів на полігонах може призвести до екологічної

катастрофи. Утилізація полімерної упаковки необхідна для навколишнього середовища [32].

В Україні щорічно утворюється біля 120 млн. м твердих побутових відходів, половину яких складає харчова упаковка. З них тільки 3% йде на повторну переробку, а решта спалюється або вивозиться на звалище. Проте при спалюванні відбувається забруднення довкілля шкідливими речовинами димових газів. Крім того полігони і звалища займають до 5 тис. га земель, у тому числі і родючих, таких, що вилучаються з сільськогосподарських ґрунтів. Розкладання традиційних полімерних матеріалів складає десятки і сотні років..

Отже, поряд із позитивними експлуатаційно-технічними та економічними показниками полімерні плівки є небезпечними для здоров'я людини. Це зумовлено їхнім складом, що може спричиняти емісію летких компонентів (залишкові мономері та органічні розчинники) до середовищ, які контактують із організмом людини. Серед них виділяються сполуки з віддаленою біологічною дією (стирол, формальдегід, вінілхлорид), сполуки, що негативно впливають на показники крові та процес кровотворення (бензол та його похідні), а також група мономерів, які мають загально токсичну та нейронтотоксичну дію (ефіри жирних кислот, парафінові та ін.). Полімерні синтетичні матеріали є мало інтенсивним, але досить постійним фактором забруднення повітря.

1.4. Регламент проведення митної експертизи полімерних плівок

На сучасному етапі розвитку міжнародної торгівлі, враховуючи надходження на вітчизняний ринок великих обсягів товарів сумнівної якості з-за кордону, у тому числі фальсифікованих, важлива роль надається їх ідентифікації. Велика частка товарів потрапляє на митну територію України як неврахований імпорт із порушенням митних правил і становить загрозу для здоров'я, а іноді й для життя споживачів через те, що не проходить

санітарно-епідеміологічну, ветеринарну, фітосанітарну та інші види експертиз [54].

Враховуючи досить широке використання полімерної плівки, при її ввезенні на митну територію України вона повинна бути правильно задекларована та ідентифікована з метою недопущення порушень митного законодавства. Для попередження виникнення ризиків при імпорті полімерної плівки здійснюється митна експертиза.

Термін «експертиза» визначається як вивчення, перевірка, аналітичне дослідження, кількісна чи якісна оцінка висококваліфікованим фахівцем, установою, організацією певного предмета, які вимагають спеціальних знань у відповідній сфері суспільної діяльності і результати яких оформляються у вигляді експертного висновку» [3].

Митна експертиза є особливим видом науково-практичного дослідження, проведеного експертами з метою одержання достовірного, кваліфікованого, об'єктивного і незалежного висновку щодо достовірності наданої інформації та відповідності документам об'єктів митного контролю [20].

Порядок проведення експертизи полімерної плівки в митних цілях регламентується Митним кодексом України, главою 50 «Митні експертизи».

Експертиза призначається, як зазначено у ст. 380 Митного кодексу України, якщо для з'ясування питань, що виникають у справі про порушення митних правил, виникла потреба у спеціальних знаннях з окремих галузей науки, техніки, тощо [27].

При здійсненні експертизи товарів, у тому числі полімерної плівки, в митних цілях вирішується цілий комплекс загальних задач фіскального, контрольного, економічного, правоохоронного, статистичного і захисного характеру. Дослідження (аналізи, експертизи) проводяться експертами Департаменту податкових та митних експертиз Державної фіскальної служби України або інших експертних установ (організацій), призначених органом доходів і зборів. Експерт повинен мати базову відповідну освіту, знати

основи митної справи, експертизи, знати ринкову кон'юнктуру стосовно досліджуваних матеріалів і виробів, а також повинен мати високу кваліфікацію. Кваліфікація експерта залежить від його інформаційної активності і компетентності - професійної, кваліметричної і культурної [15].

Експертиза проводиться з метою встановлення характеристик, визначальних для [17]:

- класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД;
- перевірки задекларованої митної вартості товарів;
- встановлення країни походження товарів;
- визначення виду, стану, призначення об'єкта митного контролю;
- оцінки ринкової вартості відповідно до сорту, марки, виду;
- ідентифікації достовірності митних печаток, штампів та інших засобів митного забезпечення;
- визначення хімічного складу .

До складу митної експертизи товарів входять такі види експертиз [15, 18-20]:

1. Ідентифікаційна експертиза проводиться з метою визначення приналежності товару до однорідної групи товарів або до контрольованого переліку товарів, встановлення індивідуальних ознак товару, відповідності товару зазначеним якісним характеристикам і технічному опису і повинна відповісти на питання:

- до якого класу або групи однорідних товарів належить даний товар;
- визначення найменування і приналежності товару (невідомого об'єкта), зокрема до виробів (речовин), ввезення/вивезення яких обмежено або заборонено;
- визначення відповідності товару якісним характеристикам і технічному опису на нього.

2. Хімічна експертиза проводиться з метою визначення хімічного складу, кількісного співвідношення різних хімічних сполук і повинна відповісти на питання:

- визначення хімічного складу об'єкта;
- наявність елементів, що визначає належність до певних груп товарів, які підлягають спеціальному контролю (дорогоцінні метали, наркотичні засоби і сильнодіючі отруйні речовини, озоноруйнівні речовини, спирт етиловий і т. ін.);
- визначення вмісту компонентів в об'єкті;
- ідентифікація товару (речовини) за хімічним складом і співвідношенням компонентів в ньому.

3. Технологічна експертиза проводиться з метою визначення можливості надання товару митного режиму переробки на (поза) митній території України і під митним контролем і має відповісти на питання:

- визначення норм виходу продуктів переробки під час переробки конкретного виду сировини;
- визначення витрат сировини під час одержання даного продукту;
- ідентифікації сировини у продукті переробки; - чи є процес переробки безперервним технологічним процесом;
- визначення країни походження товару;
- визначення (уточнення або підтвердження) технології виробництва, наданого для дослідження товару;
- визначення повноти використання сировини під час виготовлення конкретного товару.

4. Матеріалознавча експертиза проводиться з метою визначення належності даного товару до конкретного класу речовин, виробів або матеріалів і відповідає на питання:

- з якого матеріалу виготовлено спрямований на дослідження виріб;
- які фізичні, хімічні та механічні властивості матеріалу;
- визначення технологічних критеріїв, що впливають на класифікацію товару.

5. Товарознавча вартісна експертиза проводиться з метою визначення вартості товару на підставі його якісних показників, основних властивостей і факторів і відповідає на питання:

- визначення митного найменування товару згідно з УКТЗЕД;
- визначення якісних показників товару, що впливає на його вартість;
- яка оптова ринкова вартість товару.

Відповідно до поставленої мети, митні експертизи поділяються на дві великі групи:

1) митні експертизи, метою яких є ідентифікація та встановлення відповідності задекларованих у митній декларації характеристик товару, визначальних для його класифікації згідно з УКТЗЕД або для визначення митної вартості;

2) митні експертизи, що проводяться з метою встановлення у складі зразків товарів (об'єктів) речовин, заборонених для переміщення через митний кордон, або з метою віднесення їх до товарів, на які встановлені обмеження при їх імпорті, експорті або транзиті.

Митна експертиза полімерної плівки призначається в особливо складних випадках класифікації товару згідно УКТЗЕД, наприклад, при необхідності визначення хімічного складу продукту.

Дослідженнями полімерної плівки для митних цілей займається Управління експертиз та досліджень хімічної та промислової продукції Департаменту податкових та митних експертиз ДФС, яке проводить дослідження відповідно до галузі атестації на проведення вимірювань показників об'єктів, нафти, нафтопродуктів та мастильних матеріалів, неорганічних речовин та металів, товарів легкої та целюлозно-паперової промисловості, органічних речовин, полімерних матеріалів, миючої та парфумерно-косметичної продукції [30, 38].

Департамент податкових та митних експертиз ДФС України (ДПМЕ ДФС) проводить дослідження (аналізи, експертизи) проб (зразків) товарів у рамках процедур податкового, митного контролю та оформлення з метою

встановлення характеристик, визначальних для [38]:

- ідентифікації (визначення складу, фізичних, фізико-хімічних характеристик тощо) товарів;
- класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД;
- перевірки задекларованої митної вартості товарів;
- встановлення країни походження товарів;
- встановлення належності товарів до таких, що містять наркотичні засоби, психотропні речовини, отруйні речовини;
- встановлення (перевірки) достовірності даних, зазначених у сертифікаті про походження товару з України.

Типову схему проведення митної експертизи наведено на рис. 1.5. Необхідно зазначити, що наведена схема є загальною та не змінюється залежно від виду товару, тому проведення митної експертизи полімерної плівки включає такі ж етапи [27].

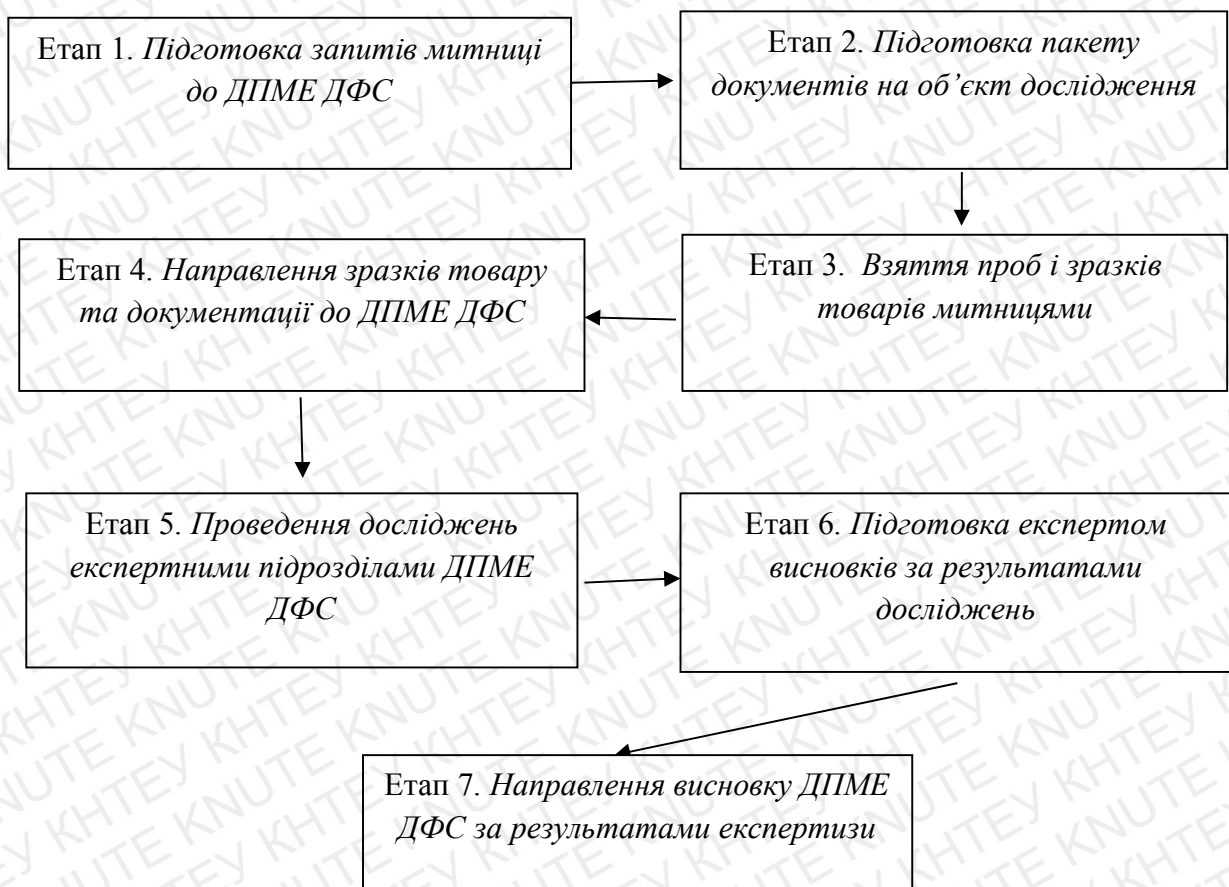

Рис.1.5. Типова схема проведення митної експертизи полімерної плівки

Направлення запитів щодо проведення дослідження товарів, у тому числі полімерної плівки, до експертних підрозділів ДПМЕ ДФС проводиться митницями при здійсненні ними митного контролю та митного оформлення цих товарів, якщо виникла потреба в спеціальних знаннях з різних галузей науки, техніки тощо або у використанні спеціального обладнання і техніки з метою встановлення певних характеристик товару [27].

Митниця готує запит до експертного підрозділу ДПМЕ ДФС за встановленою формою. У своєму запиті митниця повинна надати обґрунтування та чітко визначити мету його направлення і завдання для проведення дослідження, тобто зазначити, які відомості про товар (склад, властивості тощо) необхідно перевірити або встановити.

При направленні запитів митницями надаються проби (зразки) товарів під митним забезпеченням разом з оригіналом акта про взяття проб (зразків) товарів та копіями акта про проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів; митної декларації або інших документів, які подаються митницям для митного контролю; зовнішньоекономічного договору (контракту); інвойсу (рахунка-фактури, накладної тощо); сертифікатів якості (аналізу); сертифікатів (висновків, реєстраційних посвідчень) уповноважених державних органів (якщо такі видавались); техніко-технологічної документації та документів і відомостей, необхідних для ідентифікації товарів (із зазначенням відомостей про склад, характеристики, призначення товару тощо), завіреними посадовою особою митниці в установленому порядку.

Взяття зразків полімерної плівки відбувається відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058 «Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів

для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку» [45].

Запит митниці разом із супровідною документацією, пробами (зразками) товарів доставляється до експертного підрозділу ДПМЕ ДФС посадовою особою митниці або поштою. Кожен (досліджуваний та контрольний) з примірників проби (зразка) обов'язково маркується етикеткою. На кожен примірник відібраної проби (зразка) товару накладається окреме митне забезпечення. Посадова особа митниці, яка вповноважена проводити взяття проб (зразків) товарів, повинна пройти підготовку щодо здійснення відбору проб і зразків для експертних досліджень і дотримання вимог техніки безпеки та пожежної безпеки під час відбору. Дослідження проб (зразків) проводиться протягом 10 днів після їх надходження до ДПМЕ ДФС. У разі потреби цей строк може бути продовжено за рішенням керівника, але не більше ніж на 20 днів.

Під час проведення митної експертизи в ДПМЕ ДФС відповідно до поставленого завдання обирають критерії й засоби ідентифікації, наприклад товаросупровідні, нормативні й технічні документи.

За результатами дослідження (аналізу, експертизи) складається висновок встановленої форми. Висновок доставляється до митниці посадовою особою митниці, яка отримує його в ДПМЕ ДФС, з обов'язковою відміткою в реєстрі висновків, виданих на запити митниць; поштою або іншими засобами інформаційних технологій. Копія висновку може надсилатися до митниці засобами електронного або факсимільного зв'язку.

За результатами проведених досліджень полімерної плівки експерт готує висновок, у якому зазначаються:

- 1) місце і дата проведення дослідження (аналізу, експертизи);
- 2) ким і на підставі якого документа проводилося дослідження ;
- 3) запитання, поставлені перед експертом;
- 4) об'єкти дослідження (аналізу, експертизи);
- 5) матеріали і документи, надані експерту;

6) зміст та результати дослідження (аналізу, експертизи) із зазначенням методів їх проведення;

7) оцінка результатів дослідження (аналізу, експертизи), висновки та їх обґрунтування.

Контрольні зразки полімерної плівки, а також залишки досліджених та пошкоджених під час проведення досліджень (аналізів, експертиз) зразки зберігаються у Департаменті податкових та митних експертиз ДФС (його відокремленому підрозділі) протягом 60 днів з дня їх надходження. Протягом цього строку декларант або уповноважена ним особа має право оскаржити рішення органу доходів і зборів, прийняте на підставі результатів проведеного дослідження (аналізу, експертизи), в установленому Митним кодексом України порядку.

Техніко-технологічна документація та інші документи з інформацією про характеристики полімерної плівки, зразки якого відбиралися для проведення досліджень (аналізів, експертиз), повертаються власнику товарів або уповноваженій ним особі після закінчення митного оформлення полімерної плівки або після надання органу доходів і зборів засвідчених в установленому порядку копій зазначених документів, які залишаються у справах органу доходів і зборів.

Порядок передання, повернення та знищення (утилізації) проб (зразків) товарів після проведення дослідження (експертизи) ДПМЕ ДФС та форм актів про передання проб (зразків) товарів, про повернення проб (зразків) товарів, про знищення (утилізацію) проб (зразків) товарів, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2016 №699 [49].

Таким чином, регламент проведення митної експертизи полімерної плівки при її митному оформленні нормативно визначений. Основні положення проведення митної експертизи визначені Митним кодексом України (глава 50), а також відомчими нормативно-правовими актами. Митна експертиза полімерної плівки проводиться фахівцями Департаменту податкових та митних експертиз ДФС, або її відокремленим підрозділом.

РОЗДІЛ 2

МИТНА ЕКСПЕРТИЗА ПОЛІМЕРНИХ ПЛІВОК

2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження

Проведення досліджень полімерних плівок було організовано за наступною схемою (рис.2.1):

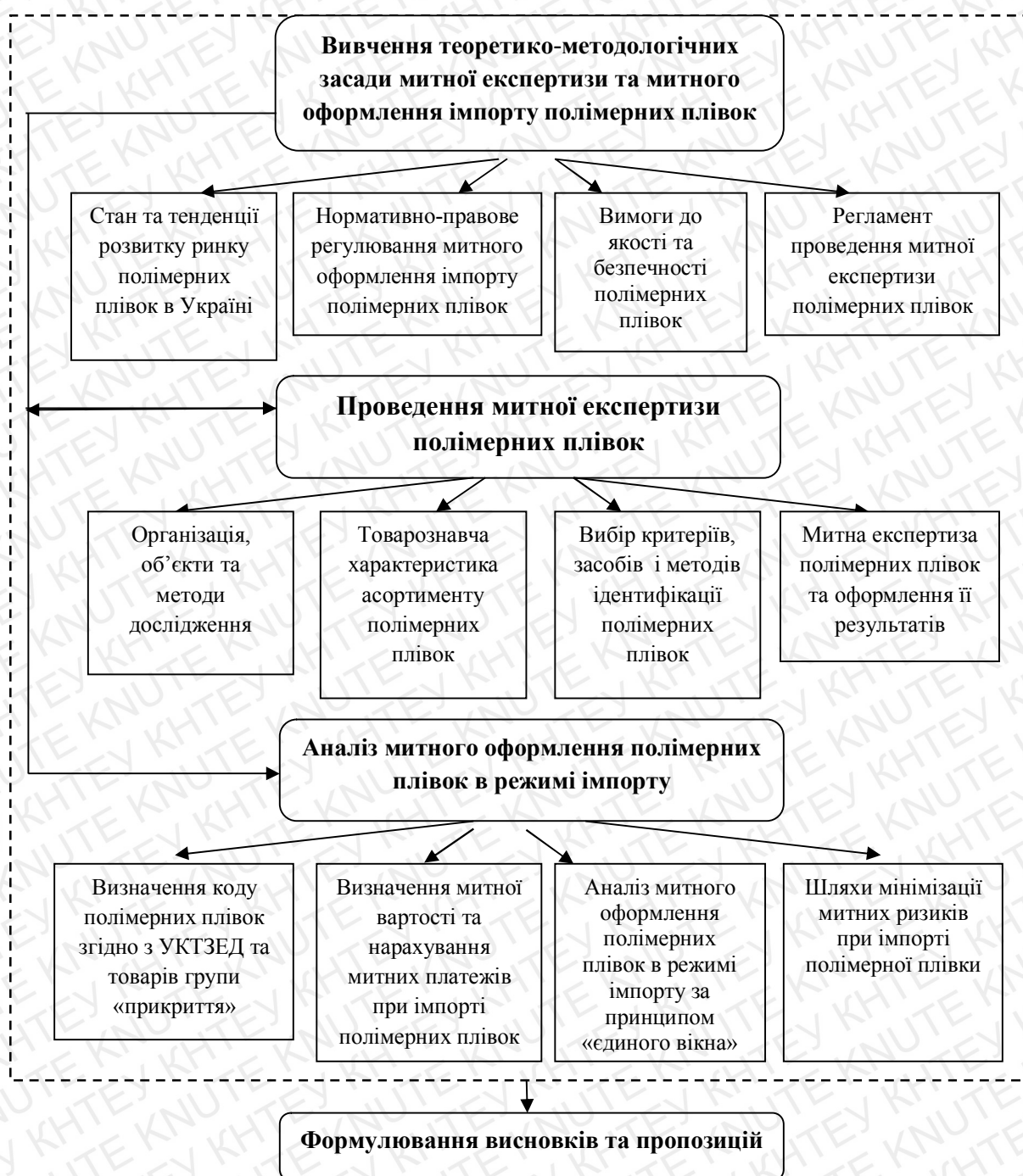

Рис. 2.1. Схема проведення досліджень полімерної плівки

Проаналізувавши структуру імпорту полімерної плівки, ми обрали для проведення експертизи продукцію, що досить часто стає об'єктом зовнішньоекономічних операцій, а саме полімерну плівку трьох виробників:

- зразок 1 «Плівка листова, з поліетилену, з питомою густиною 0,95 - 0,975г/см.куб., без сторонніх домішок, прозора, безбарвна, одношарова, гнучка, непориста, не ламінована, не самоклейна, не сполучена з іншими матеріалами: розміри: 0,02ммх180ммх80мм. Виробник - «Okamura Trading Co., Ltd», Японія»;

- зразок 2 «Плівка полімерна «Film Papermatch» у вигляді гнучкої напівпрозорої плівки блакитного кольору, виготовлена з поліетилену з вмістом фарбуючої речовини блакитного кольору. Плівка не є пористою, багатошаровою, армованою, самоклейною. Лінійні розміри плівки: ширина – 435мм, товщина – 55+-5мкм (менше 0,125мм). Питома густина - 0,974 г/см. куб. Виробник: «KIVO Plastic Verpakkingen BV», Нідерланди»;

- зразок 3 «Поліетиленова стрейч-плівка густиною 0,917г/см³, не пориста, не армована, без підкладки та не поєднана подібним способом з іншими матеріалами, завтовшки 13 мкм, недрукована, витягнута, у рулонах. Виробник: «VATAN PLASTIK SAN.TIC.A.S», Туреччина».

Зразок № 1 – це полімерна плівка, митне оформлення якої здійснювалось згідно з митною декларацією № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017 (додаток А).

Для проведення експертизи були відібрані зразки полімерної плівки відповідно до Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи), затверджених наказом Міністерства фінансів України від 02.12.2016 №1058 «Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення

дослідження (експертизи), форми акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку.» (табл. 2.1) [45].

Таблиця 2.1

Нормативи взяття проб (зразків) для проведення дослідження полімерних плівок

Найменування товару й товарна група, позиція згідно з УКТЗЕД	Одиниця виміру	Мінімальна норма, потрібна для проведення досліджень, контрольний зразок
Плити, листи, смуги, стрічки, плівки (товарні групи 39, 40)	м пог.	0,5/0,5

З метою визначення ідентифікаційних показників полімерної плівки, застосовують вимірювальні методи. Методи дослідження полімерної плівки обираються відповідно до показників, які впливають на однозначну ідентифікацію товару з метою його класифікації згідно з УКТЗЕД.

Визначення хімічного складу проб полімерних плівок здійснювали за допомогою методу інфрачервоної спектроскопії. Метод інфрачервоної спектроскопії дає можливість ідентифікувати органічну речовину по її спектру. Як правило, сучасні ІЧ-спектрометри мають програмне забезпечення і бібліотеки спектрів органічних речовин. При дослідженні здійснюється порівняння отриманого спектру зразка, що досліджується, з бібліотекою спектрів. Тобто, ідентифікація спектра зразка здійснюється за допомогою спеціально розроблених програм, що є досить зручним фактором при виконанні експертизи.

Визначення товщини зразків полімерних плівок проводили відповідно до ГОСТ 17035-86 «Пластмассы. Методы определения толщины пленок и листов» за допомогою мікрометра [7]. Вимірювання лінійних розмірів (товщини) здійснюється з метою встановлення виду виробу та відповідності його заявленому опису.

Визначення густини плівки проводили відповідно до ГОСТ 15139-69 «Пластмассы. Методы определения плотности (объемной массы)» за допомогою методу обміру та зважування [6]. Сутність методу полягає в визначенні густини речовини за відношенням маси зразка до його об'єму, визначеного безпосередньо зважуванням і обміром.

Зовнішній вигляд зразків полімерної плівки досліджували органолептичним методом. Маркування полімерної плівки досліджували аналітичним методом, використовуючи товаросупровідні документи та нормативні документи (ГОСТ 10354-82 «Пленка полиэтиленовая. Технические условия» [5]).

Отже, для проведення митної експертизи полімерної плівки доцільно обрати органолептичні, аналітичні та вимірювальні методи.

2.2. Товарознавча характеристика асортименту полімерних плівок

Розробниками полімерних плівок створено багато нових перспективних матеріалів з високими експлуатаційними характеристиками. Основними з них у структурі виробництва є [2, 12]:

- поліетилен - 51 %;
- поліпропілени - 24%;
- полістироли - 7 %;
- поліетилентерефталати - 6 %;
- полівінілхлориди - 5 %;
- інші - 7 %.

Лідером у використанні полімерних плівок є *поліетилен*. Поліетилен складається з атомів вуглецю і водню завдяки полімеризації етилену. З урахуванням ступеня розгалуження поліетилен поділяють на дві основні групи: низької і високої густини [2].

Поліетилен низької густини за обсягом виробництва посідає провідне місце у світі. Тільки в країнах Західної Європи щорічно використовується близько 6,2 млн т поліетилену низької густини. Приблизно 75—80 % цього

матеріалу застосовується у пакувальній галузі. Він дає плівки, які легко зварюються та утворюють міцні шви, склеюються на основі сумішей поліетилену і поліізобутилену. Плівки відрізняються високою стійкістю і міцністю до удару та роздиранню. Міцність зберігається навіть за дуже низьких температур (-78°C). Цінними властивостями плівок вважається водо- і паронепроникність. Разом з тим, вони проникні для газів і тому непридатні для продуктів, що окислюються. Крім того, ці плівки характеризуються низькою оліє- і жиростійкістю.

Плівки на основі поліетилену високої густини жорсткіші, їх міцність під час розтягування та стискування вища, а опір роздиранню та удару нижчий, ніж у плівок з поліетилену низької густини. Тому цей матеріал широко використовується для виготовлення дутих екструдованих порожнистих місткостей (бочок, каністр, сулій), які досить ефективні при транспортуванні та зберіганні кислот і лугів. З нього виготовляють ящики і піддони, які витримують статичне навантаження до 1,4 МН і виготовляються литтям під тиском.

Умовне позначення плівки складається із назви матеріалу «плівка поліетиленова», марки плівки, виду добавок (п - пігмент або барвник, с - стабілізатор, т - ковзаюча добавка, а - антистатична добавка, ф - модифікована добавка), виду плівки (рукав, напіврукав, полотно), товщини і ширини в міліметрах, сорту і позначення стандарту. Умовне позначення плівки, допущеної для контакту з харчовими продуктами, доповнюється словом «харчова».

Поліпропілен (ПП) за своїми властивостями наближається до поліетилену високої густини. Він відрізняється від нього меншою густиною, значною механічною міцністю, жиро- й теплостійкістю, але значно поступається у морозостійкості. Він характеризується пластичністю, стійкістю до дій високих температур, удароміцністю, хімічною стійкістю і низькою паро-та газопроникністю. Завдяки термостійкості поліпропіленову тару можна використовувати для обробітку в мікрохвильових печах [2].

Основною перевагою поліпропілену, порівняно з іншими полімерами, є вища температура плавлення (160—175 °C). Продукти, упаковані в поліпропіленову плівку, можуть короткочасно витримати до 130 °C, тобто їх можна стерилізувати у цій упаковці. Поліпропіленові плівки випускають неорієнтовані та орієнтовані (в одному чи двох напрямках). Неорієнтовані роздувні поліпропіленові плівки переважно використовують для упакування текстильних виробів (трикотажних тощо). Це пояснюється вищою прозорістю поліпропілену порівняно з поліетиленом низької густини і доброю зварюваністю. Неорієнтовані поліпропіленові плівки застосовують для упакування медичних виробів, особливо багаторазового використання. Завдяки порівняно високій температурі розм'якшення ці вироби можна стерилізувати в автоклавах.

Орієнтована плівка характеризується високою механічною міцністю, стійкістю до проколів, але усадка її в місці зварного шва ускладнює термічне зварювання. Орієнтовану плівку з пропілену використовують як захисний зовнішній шар у багатошарових пакувальних матеріалах, неорієнтовану - як внутрішній термозварювальний шар.

Цінними властивостями орієнтованого поліпропілену вважають високі прозорі і бар'єрні властивості, більшу ударну міцність, особливо при низьких температурах, порівняно з поліетиленом. Для поліпшення якості зварного шва орієнтований поліпропілен покривають іншим полімером із нижчою температурою плавлення. Часто з цією метою використовують співполімер вініліденхлориду з вінілхлоридом, як і для целофанових плівок.

Покриті та співекструдовані поліпропіленові плівки використовують для упакування печива, коли вимагаються підвищені бар'єрні властивості до кисню і водяної пари. Подібні плівки застосовують також для упакування чіпсів та інших видів сухих сніданків, які чутливі до дії кисню і парів води. У такі плівки упаковують кондитерські та тютюнові вироби. Орієнтований поліпропілен застосовують для усадкових обгортки. Ураховуючи підвищену собівартість, поліпропіленові плівки використовують лише в тих випадках,

коли потрібні більші прозорість і блиск, а також кращий зовнішній вигляд, ніж забезпечує поліетилен низької густини.

Споживання орієнтованих поліпропіленових плівок у Західній Європі досягло 700 тис. т на рік, з них частка прозорих загального призначення складає 68 %, металізованих - 9 %, білих і біло-перламутрових — 11 %, з покриттям — 12 %.

Головним виробником орієнтованих поліпропіленових плівок в Україні вважається компанія «Укрпластик». Частка його у постачанні таких плівок на українському ринку перевищує 60 % усього обсягу продажу. Розроблено широку гамму орієнтованих поліпропіленових плівок, які випускаються під торговою маркою VIPAN® [32]. Це одна із перших захисних вітчизняних торгових марок пакувальних матеріалів. Перевагами поліпропілену для виробництва плівок є низька щільність, високий вихід і менша вартість.

Прозорі плівки VIPAN® відрізняються високою прозорістю, блиском і привабливим зовнішнім виглядом. Вони застосовуються для пакування продовольчих та непродовольчих товарів і комбінування з іншими матеріалами нашаруванням і ламінуванням.

Металізовані плівки VIPAN® характеризуються декоративними і експлуатаційними характеристиками. Їх готують напилюванням на плівку в глибокому вакуумі парів алюмінію. Вони відбивають сонячні промені, захищають від їх дії упаковану продукцію, а також характеризуються підвищеними бар'єрними властивостями. Особливо широко застосовуються металізовані плівки для фасування морозива, горішків, чіпсів, кави, чаю та інших харчових продуктів.

Перламутрові плівки VIPAN® мають привабливий зовнішній вигляд, який досягається внаслідок особливого характеру заломлення світла спеціальним композитом, який застосовується для виготовлення плівки. Щільність цих плівок нижча, ніж інших плівок VIPAN®. Мікропориста структура перламутрових плівок надає їм відповідні теплоізолюючі властивості, дає змогу добре зберігати морозиво і заморожені продукти. Ці

матеріали також використовуються для пакування кондитерських виробів, вати, бинтів, мила та інших виробів.

Етикеткові високопрозорі і біло-перламутрові плівки BIPAN® використовують для полімерних етикеток, завдяки яким захищають від підробки напої (мінеральні води, пиво, прохолоджуючі напої). Вони еластичні і здатні компенсувати деформації ПЕТ пляшок, на відміну від паперових етикеток, які зморщуються і відклеюються при зміні вологості та температури. Полімерні етикетки для ПЕТ пляшок важать менше паперових і обходяться споживачеві дешевше. Не виникає також проблем і при повторній переробці полімерної етикетки разом із полімерною пляшкою.

Прозорі плівки BIPAN® для пакування тютюнових виробів спеціально розроблені з використанням високошвидкісних автоматів. Вони мають необхідне ковзання, не утворюють при русі по трактах машин зарядів статичної електрики. Плівки призначені для пакування пачок і блоків сигарет. За останні роки розроблено термоусадкові плівки, завдяки яким поліпшується упаковка тютюнових виробів.

Плівки BIPAN® мають гладку, глянцевою поверхню, низький коефіцієнт тертя, оптимальні властивості друку, добре лакуються і ламінуються. Вони використовуються для пакування кондитерських, хлібопекарних, молочних, тютюнових виробів, пива, прохолоджуючих напоїв, мінеральної води, різних промислових товарів, продукції медичного призначення.

Полієфіри в якості плівок використовуються з середини XX століття і найвідоміший серед них є *поліетилентерефталат* (ПЕТ), який займає четверту сходинку між товаропакувальними полімерними матеріалами [2]. Він являє собою складний полієфір, який випускається за кордоном під назвою – «майлар», «терилен». ПЕТ-плівка характеризується низкою переваг: високою прозорістю і механічними властивостями, стійкістю до коливань температури (від -40 до $+220$ °C), високою температурою пом'якшення (близько 250 °C), високою стійкістю до проникнення кисню,

водяної пари, ароматичних речовин, високою стійкістю до розтягування, можливістю ламінування і нанесення друку при малій товщині.

Світовими лідерами виробництва ПЕТ-плівки є фірми: «Du Pont Teijin Films», «Toraysaehan» і «Mitsubishi». Загальний обсяг випуску ПЕТ-плівок складає 387 тис. т. Найбільшими споживачами ПЕТ-плівки є: Європа - 99 тис. т, Америка - 77 тис. т, Азія - 74 тис. т, Китай - 45 тис. т, решта країн - 92 тис. т [62].

На світовому ринку полімерної плівки досить поширеним видом є *розтягувальні (стретч) плівки* (рис. 2.2). Ці плівки - це прогресивні та перспективні універсальні засоби пакування як харчових, так і інших найрізноманітніших товарів широкого вжитку, а також виробів будівельного та промислового призначення [29].

Рис. 2.2. Стретч-плівка

Стретч-плівки мають такі очевидні переваги [29]:

- економія матеріалу за рахунок розтягування;
- надійна фіксація одиниць товару в загальній упаковці;
- оберігання вантажу від пошкоджень і забруднень;
- контроль за вмістом упаковки завдяки її прозорості або індивідуальному кольору стретча;
- широкий температурний діапазон використання;

- низька вартість стретч-плівки;
- на відміну від скотча стретч-плівка не залишає слідів на упакованому товарі.

Ще одна корисна властивість стретч-плівки — прилипання шарів один до одного, завдяки чом уможна зробити не тільки щільну, а й герметичну упаковку. Залежно від способу застосування стретч-плівка поділяється на машинну (автоматичну) й ручну.

Найбільшого поширення здобули плівки на основі поліетилену. Поліетиленова стретч-плівка досить широко застосовується у Швеції, Норвегії, Данії, Німеччині й Польщі, у багатьох інших державах Європи. Світовий лідер у виробництві цієї продукції – це фірма *MANULI STRETCH* (Італія). Також у Європі визнаними лідерами у виробництві такої плівки є компанії *BPI* (Великобританія), *TRIOPLAST* (Швеція), *RANIPL* (Фінляндія).

Сьогодні ринок упаковки в Україні - один з найбільш швидко зростаючих. Розвиток виробництва, прихід імпортерів виробників, поступовий перехід до західних стандартів упаковки та транспортування диктують необхідність використання нових матеріалів, в тому числі і таких, як стретч плівка. Наявність значного відставання в споживанні стретч-плівки на душу населення в Україні порівняно з розвиненими країнами (1 кг - в Європі і всього 0,1 кг - в Україні) є показником значного потенціалу зростання цього ринку.

Термозбіжна плівка - найдешевший вид упаковки в безповоротну тару, застосовується для упаковки на будь-яких типах вітчизняного та іноземного обладнання з розливу мінеральних вод і соків в ПЕТ-пляшки, упаковки типу «Тетра-Пак», консервів, кави, склотарної продукції та інших упаковок [2].

Виробництвом термозбіжних плівок в Україні займається фірма «Пластмодерн», де розроблені унікальні рецептури полімерних композицій, використання яких забезпечує універсальність плівок, придатність для всіх видів пакувальних ліній, а також дає можливість забезпечувати високу напруга при пакуванні та її збереження в часі. Термозбіжні плівки можуть

бути пофарбованими в різні кольори, мати інформацію про виробника товару (можливе нанесення логотипу, товарного знака та іншого друкованого малюнка), а також світлостабілізацію для тривалого зберігання упакованої продукції під відкритим небом.

Рис. 2.3. Термозбіжна плівка

Плівка з антистатиком - це пакувальний матеріал, що володіє здатністю розсіювати статичну електрику. Статична електрика накопичується на поверхні предметів внаслідок їх тертя один об одного. Дивовижні властивості плівки дозволяють захищати чутливі до статички предмети від негативного впливу паразитних електромагнітних полів при тривалому зберіганні або транспортуванні. Дану плівку можна використовувати з метою захисту продукції від пилу і дрібного сміття, які будуть неминуче притягатися до інших видів матеріалів під впливом статичної електрики. Використовується для упаковки електроприладів, одягу, застосовується в хімічистках та ін.

Останнім часом досить популярною є *плівка для мульчування*. Мульчування - вкривання поверхні ґрунту поліетиленовою плівкою для захисту ґрунту від пересихання й перегрівання. Мульчування розглядається як спосіб поліпшення фізичних агрономічних властивостей ґрунтів та ефективності дії мінерального живлення сільськогосподарських рослин [2].

Використання пластикових плівок для мульчування з метою отримати більш раннього і багатого врожаю зростає рік від року. Це особливо важливо для таких теплолюбивих овочів, як перець, томати, кукурудза, а також при роботі з виноградною лозою. Можливе застосування різних видів плівки для мульчування: прозорої, чорної або їх поєднання.

Скотч пакувальний, який ще називають клейкою стрічкою - це полімерна плівка, на поверхню якої нанесений клей (рис. 3.4) [2].

Рис. 3.4. Скотч

Скотч можна дуже легко зафіксувати на будь-якій поверхні, наприклад, заклеїти ним картонну коробку або пакет, герметизувати стики та шви. Використання скотча дозволяє знизити трудовитрати на пакування, полегшити завантаження й перевезення, уникнути псування товарів і незапланованих витрат. Клейка стрічка (пакувальний скотч) розрізняється за типорозміром (товщина, ширина, довжина намотування) і клейовим шаром. Клейовий шар скотча може бути: акриловий, каучук синтетичний (hot-melt), каучук натуральний (solvent).

Сучасний полімерний пакувальний матеріал - *повітряно-бульбашкова плівка* (рис. 3.5). Повітряно-бульбашкова плівка виготовляється з поліетилену високого тиску. Маючи низьку вартість, повітряно-бульбашкова плівка має ряд істотних переваг, таких як: мала вага, висока механічна міцність, широкий діапазон робочих температур ($-60 \dots +80 \text{ }^{\circ}\text{C}$), пило- й водонепроникність, високі теплоізоляційні властивості.

Рис. 3.5 Повітряно-бульбашкова полімерна плівка

Розрізняють двошарову й тришарову повітряно-бульбашкову плівку. Двошарова повітряно-бульбашкова плівка складається із шару пухирців і гладкого шару поліетилену. Тришарова повітряно-бульбашкова плівка складається із двох шарів гладкого поліетилену й шару бульбашок, що між ними. Основними параметрами плівок є діаметр бульбашки й густина. Від діаметра бульбашки прямо залежить товщина плівки, від густини - величина допустимого навантаження на плівку.

Захисні властивості повітряно-бульбашкової плівки обумовлені її незвичайною структурою. Вона складається мінімум з двох шарів. Перший - «основа», другий - «бульбашки», він приклеєний до «основи». Всі бульбашки чітко обмежені і тому в разі порушення цілісності однієї бульбашки (наприклад, під час різання плівки, ударів, здавлювання) інші зберігають усередині себе повітря, таким чином забезпечуючи загалом захисні властивості. Повітряно-бульбашкова плівка має широкий спектр застосування: пакування різних товарів, використовується як захисне покривало для басейну, як шумо-, тепло-, волого й вітроізоляція в будівництві тощо.

Отже, сучасний асортимент полімерних плівок досить різноманітний. Полімерні плівки є широкоживим товаром, обсяги використання є досить значимими в усьому світі.

2.3. Вибір критеріїв, засобів і методів ідентифікації полімерних плівок

Із ідентифікації починаються майже всі види експертизи. Якщо отримано негативний результат ідентифікаційної частини, то необхідність проведення подальшої експертизи відпадає [18].

Ідентифікація полімерної плівки здійснюється за наступною процедурою: визначення мети та завдань ідентифікації, вибір критеріїв, методів та засобів ідентифікації. Загальна схема проведення ідентифікації полімерної плівки наведена на рис. 3.1.

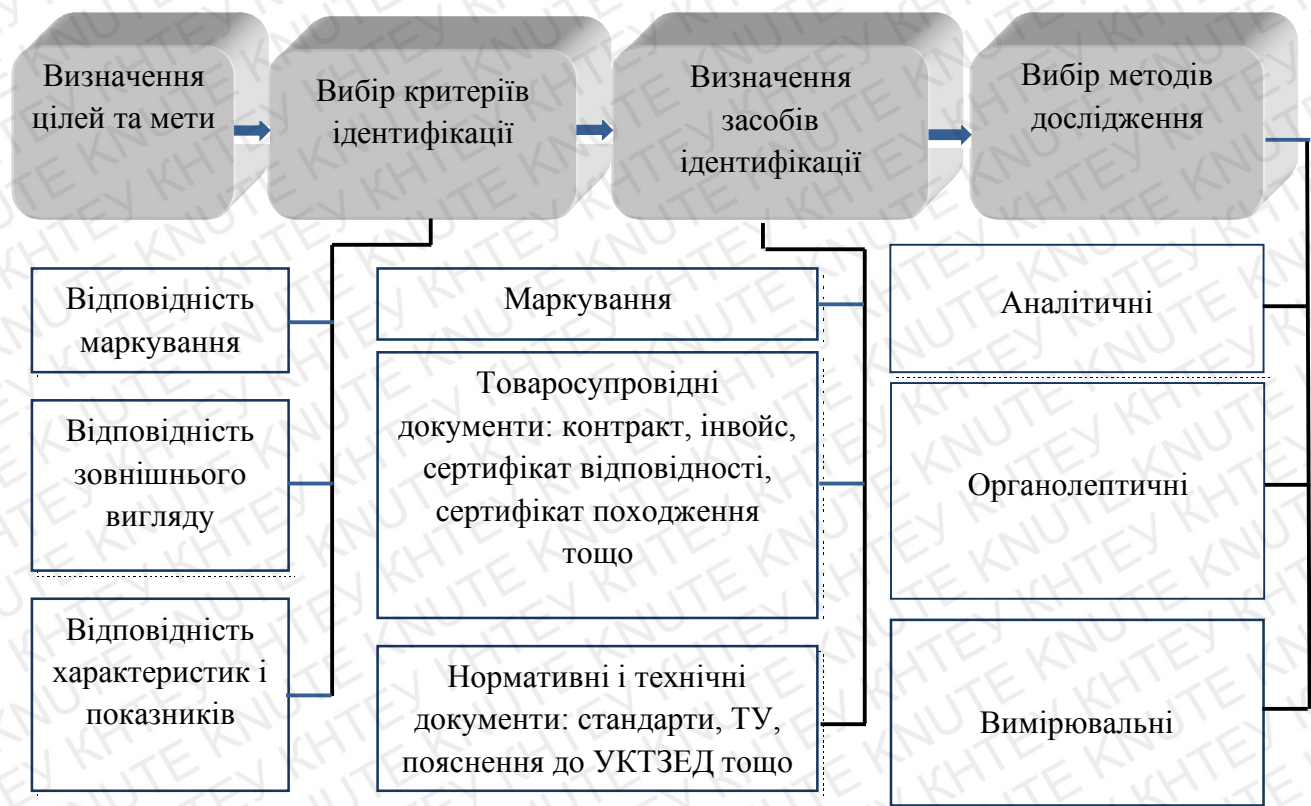

Рис. 2.3. Загальна схема проведення ідентифікації полімерної плівки

Критерій ідентифікації полімерної плівки – ознака цього товару, яка придатна для встановлення його відповідності (тотожності) зразку, інформації в товаросупровідних документах, вимогам нормативних, технічних документів, а також приналежності до групи однорідних товарів.

Вибір критеріїв залежить від умов, об'єктів, їх взаємодії, мети ідентифікації [18, 37].

Під час вибору критеріїв ідентифікації полімерної плівки для їх визначення дотримуються принципу достатності й оптимальності – із комплексу властивостей, які притаманні товару, обирають ті показники (властивості), які необхідні для підтвердження тотожності. Отже, ідентифікація полімерної плівки повинна носити характер комплексної оцінки, при якій найбільшу значимість мають типові критерії та ті, що важко фальсифікувати.

Критерії ідентифікації поділяють на загальні (характерні для всіх товарів) і специфічні (враховують особливості конкретного товару) [18].

За загальними критеріями встановлюється відповідність незалежно від групи товарів: найменування, назва, виробник, функціональне призначення, повнота маркування, об'єм або маса, класифікаційний код. За цими критеріями ідентифікація проводиться практично завжди.

Під час експертизи полімерних плівок з метою встановлення їх коду згідно з УКТЗЕД критерії ідентифікації залежать від ознак, покладених в основу класифікації даних виробів в УКТЗЕД.

Специфічні критерії ідентифікації полімерної плівки – це хімічний склад, товщина, густина, що є визначальним фактором для правильної класифікації полімерних плівок згідно з УКТЗЕД.

Перелік основних критеріїв ідентифікації полімерних плівок наведено у табл.2.2. Для проведення митної експертизи полімерних плівок важливо також обрати засоби та методи ідентифікації цього товару.

В якості засобів ідентифікації може використовуватися технічна документація на полімерну плівку – нормативні документи (стандарти, ТУ), сертифікат якості фірми-виробника, а також товаросупровідні документи (зовнішньоекономічний договір (контракт), рахунок-фактура (інвойс), міжнародні транспортні документи, накладні, специфікації тощо), Пояснення до УКТЗЕД.

Таблиця 2.2

Критерії, засоби та методи ідентифікації полімерних плівок

Критерії	Засоби	Методи
Зовнішній вигляд	Товар (упаковка)	Органолептичний
Найменування	Маркування товару чи упаковки, товаросупровідні документи, етикетки, товарний знак (за наявності)	Органолептичний Аналітичний
Фірма - виробник	Маркування, товаросупровідні документи, код виробника	Органолептичний Аналітичний
Маркування	ГОСТ 10354-82 «Пленка полиэтиленовая. Технические условия» [5]	Аналітичний
Країна походження	Договір (контракт), товаросупровідні документи	Аналітичний
Призначення	ГОСТ 10354-82 «Пленка полиэтиленовая. Технические условия» [5]	Аналітичний
Тип полімера, з якого вироблена плівка	ІЧ-спектроскопія	Вимірювальний
Товщина плівки	ГОСТ 17035-86 «Пластмассы. Методы определения толщины пленок и листов» [7]	Вимірювальний
Густина плівки	ГОСТ 15139-69 «Пластмассы. Методы определения плотности (объемной массы)» [6]	Вимірювальний

Отже, в якості засобів ідентифікації полімерної плівки доцільно обрати наступні нормативні документи: ГОСТ 10354-82 «Пленка полиэтиленовая. Технические условия», ГОСТ 17035-86 «Пластмассы. Методы определения толщины пленок и листов», ГОСТ 15139-69 «Пластмассы. Методы определения плотности (объемной массы)» (табл. 2.2).

Одним з важливих засобів ідентифікації полімерних плівок також є маркування, що містить інформацію, придатну для цілей ідентифікації: найменування товару і виробника, дата випуску, хімічний склад, призначення, термін придатності до певної дати або термін зберігання тощо.

Для ідентифікації товарів, зокрема полімерної плівки, використовують органолептичні, аналітичні та вимірювальні методи дослідження. Органолептичні методи використовуються для визначення показників товару

за допомогою органів чуття людини. Залежно від того, які органи чуття беруть участь у визначенні цих показників, розрізняють: візуальний, дотиковий, нюховий, смаковий, аудіо метод (слуховий) [9]. Як правило, при проведенні ідентифікації ці методи використовують у комплексі. Перевагами органолептичних методів ідентифікації є їх простота; доступність; швидкість визначення досліджуваних показників; невисокі матеріальні витрати; комплексний характер оцінки окремих властивостей; недоліками - суб'єктивність оцінок; описовий чи відносний характер результатів; складнощі, що виникають при обробці і порівнянні даних. Тому вони не можуть бути єдиними методами ідентифікації і для більшого ступеню ймовірності і об'єктивності слід використовувати вимірювальні методи, які передбачають визначення вагових, геометричних або фізико-хімічних характеристик товару.

Вимірювальні або інструментальні методи визначення показників товару – це методи визначення кількісних значень показників за допомогою спеціальних приладів, апаратури, реактивів, посуду. Основними перевагами вимірювального методу є його об'єктивність і точність. Цей метод дозволяє отримувати легко відтворювані числові значення показників, які виражаються в конкретних одиницях (грамах, літрах тощо). До недоліків цього методу слід віднести складність і тривалість деяких вимірів, необхідність спеціальної підготовки персоналу, придбання складного, часто дорогого устаткування, а в ряді випадків і необхідність руйнації зразків. Вимірювальний метод у багатьох випадках вимагає виготовлення стандартних зразків для випробувань, суворого дотримання загальних і спеціальних умов випробувань, систематичної перевірки вимірювальних засобів [9].

Для ідентифікації полімерної плівки найважливішими є вимірювальні методи, які дають можливість визначати хімічний склад плівки. В сучасних хімічних дослідженнях полімерів, у тому числі полімерної плівки, широко застосовують спектральні методи, зокрема, метод інфрачервоної

спектроскопії. Метод інфрачервоної спектроскопії дає можливість ідентифікувати органічну речовину по її спектру. Наявність в ІЧ-спектрах тих чи інших полос поглинання дозволяє розшифровувати структуру речовини. Як правило, сучасні ІЧ-спектрометри мають програмне забезпечення і бібліотеки спектрів органічних речовин. При дослідженні здійснюється порівняння отриманого спектру зразка, що досліджується, з бібліотекою спектрів. Тобто, ідентифікація спектра зразка здійснюється за допомогою спеціально розроблених програм, що є досить зручним фактором при виконанні експертизи.

Для ідентифікації товарів використовують також аналітичні методи. Ці методи передбачають здійснення аналізу інформації про товар, що міститься:

- в товаросупровідних документах (автотранспортна накладна, залізнична накладна, коносамент, сертифікати походження та декларації про відповідність, сертифікати якості і безпеки, експлуатаційні документи (паспорти, інструкції, керівництва), акти відбору проб тощо);
- на маркуванні. Носіями інформації можуть бути споживча і транспортна упаковка, етикетки, бирки, ярлики, контрольні стрічки, штампи та ін.

Таким чином, обрані критерії, засоби та методи ідентифікації полімерних плівок є вирішальними чинниками для проведення митної експертизи даного товару.

2.4. Митна експертиза полімерних плівок та оформлення її результатів

Після визначення критеріїв, методів та засобів ідентифікації полімерної плівки було проведено митну експертизу трьох зразків полімерної плівки виробників «Okamura Trading Co., Ltd» (Японія), «KIVO Plastic Verpakkingen BV» (Нідерланди), «VATAN PLASTIK SAN.TIC.A.S», (Туреччина).

Насамперед, було встановлено відповідність маркувальних даних, що зазначені на етикетках 3-ох найменувань полімерних плівок, вимогам

стандарту ГОСТ 10354-82 «Пленка полиэтиленовая. Технические условия» [5]. Відповідно до цього нормативного документу на етикетки повинні наноситись наступні маркувальні дані: найменування плівки, марка плівки, найменування виробника, адреса виробника, країна виробника, дата виробництва, склад тощо. Було встановлено, що маркування даних зразків полімерних плівок відповідає вимогам стандарту ГОСТ 10354-82 «Пленка полиэтиленовая. Технические условия».

Дослідження полімерних плівок проводилось в Департаменті податкових та митних експертиз ДФС. Визначення хімічного складу проб полімерних плівок здійснювали за допомогою методу інфрачервоної спектроскопії на приладі «Avatar 370FT-IR, Thermo Nicolet» (сер. № AFQ0401448) в діапазоні $4000 - 650 \text{ см}^{-1}$. Метод інфрачервоної спектроскопії дає можливість ідентифікувати органічну речовину по її спектру. В результаті проведених досліджень полімерних плівок встановлено, що в ІЧ-спектрах проб присутні смуги поглинання, характерні для поліетилену (рис. 2.4).

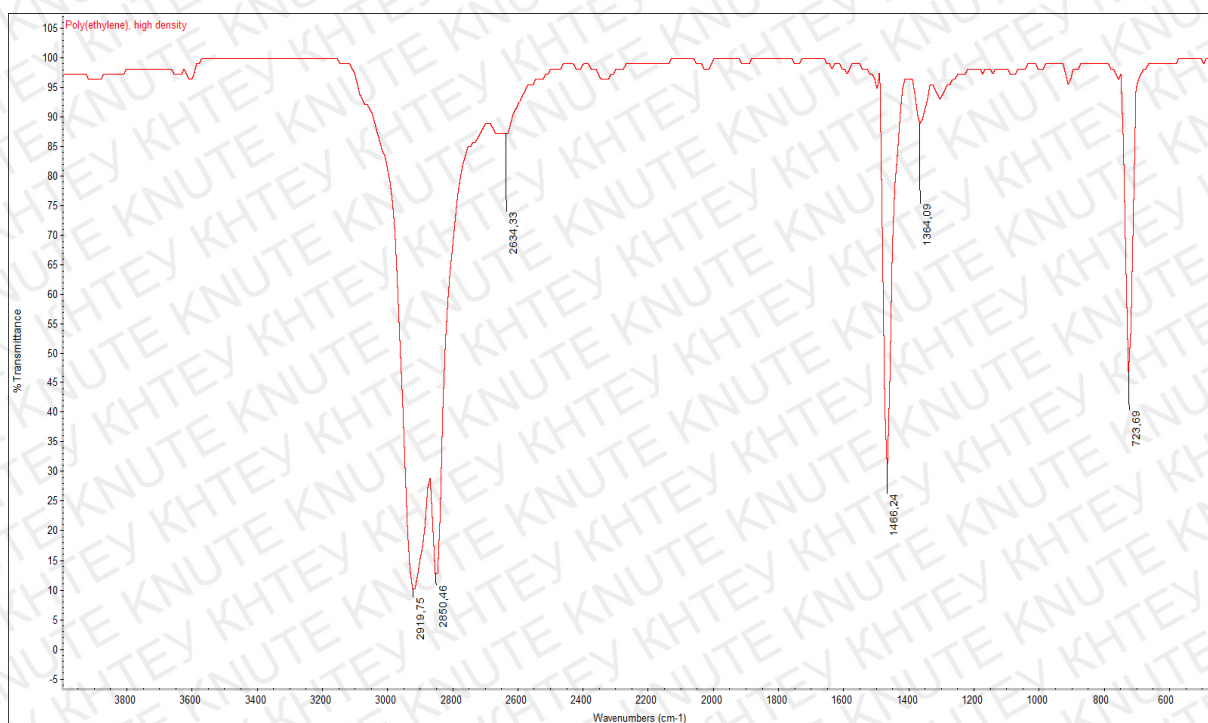

Рис. 2.4. ІЧ-спектр зразків полімерних плівок (поліетилен)

Визначення товщини зразків полімерних плівок проводили відповідно до ГОСТ 17035-86 «Пластмассы. Методы определения толщины пленок и листов» за допомогою мікрометра [7].

Визначення густини плівки проводили відповідно до ГОСТ 15139-69 «Пластмассы. Методы определения плотности (объемной массы)» за допомогою методу обміру та зважування [6]. Сутність методу полягає в визначенні густини речовини за відношенням маси зразка до його об'єму, визначеного безпосередньо зважуванням і обміром.

Результати досліджень зразків полімерної плівки представлені у табл.2.3.

Таблиця 2.3

Результати дослідження зразків полімерних плівок

Найменування показника	Зразок 1	Зразок 2	Зразок 3
Зовнішній вигляд, стан	Проба безбарвна, не пориста, не армована, не самоклейна (на поверхні відсутній липкий клейовий шар)	Проба блакитного кольору, не пориста, не армована, не самоклейна (на поверхні відсутній липкий клейовий шар)	Проба безбарвна, не пориста, не армована, не самоклейна (на поверхні відсутній липкий клейовий шар) здатна до розтягування
Маркування	Тип Т	Тип Т	Тип Т
Фірма – виробник	«Okamura Trading Co., Ltd»	«KIVO Plastic Verpakkingen BV»	«VATAN PLASTIK SAN.TIC.A.S»
Країна походження	Японія	Нідерланди	Туреччина
Призначення	Для пакування товарів	Для пакування товарів	Для пакування харчових продуктів
Тип полімера, з якого вироблена плівка	Поліетилен	Поліетилен	Поліетилен
Товщина плівки, мкм	15 ± 5	55 ± 5	13 ± 5
Густина плівки, г/см.куб	0,95	0,97	0,92

Аналізуючи отримані дані, можна стверджувати, що зразки полімерної плівки виготовлені з поліетилену, не пористі, не армовані, не самоклеїні, тобто вони відповідають опису товарної позиції 3920 згідно з УКТЗЕД. Зразки № 1 та № 2 мають товщину плівки менше 0,125 мм та густину більшу, ніж 0,94 г/см.куб, тобто вони відповідають коду згідно з УКТЗЕД 3920 10 28 00. Зразок № 3 відноситься до плівок, що здатні розтягуватись (стрейч-плівка), має товщину, меншу ніж 0,125 мм та густину меншу, ніж 0,94 г/см.куб, тобто він відповідає коду згідно з УКТЗЕД 3920 10 24 00.

Оскільки зразок № 1 є об'єктом зовнішньоекономічних операцій, митне оформлення якого здійснюється за МД № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017, за результатами дослідження Департаментом податкових та митних експертиз було складено висновок № 142005704 (дод. 3).

Даний висновок містив такі основні структурні елементи :

1. Замовник: Київська міська митниця ДФС.
2. Об'єкт(и) ідентифікаційної експертизи є проби товару, заявленого у графі 31 МД № UA125040/2017/202252, як товар № 7 «Плівка листова, з поліетилену, з питомою густиною 0,95 - 0,975г/см.куб., без сторонніх домішок, прозора, безбарвна, одношарова, гнучка, непориста, не ламінована, не самоклеїна, не сполучена з іншими матеріалами: розміри: 0,02ммх180ммх80мм. Виробник - «Okamura Trading Co., Ltd», Японія».
3. Підприємство/громадянин: ТОВ «УНІВЕРСАЛ ФІШ КОМПАНІ».
3. Акт про взяття проб і зразків товарів від 18.05.2017 б/н.
4. Супровідні документи (копії):
 - МД № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017 (додаток А);
 - зовнішньоекономічний договір від 25.12.2016 № 2512/16 (додаток Б);
 - рахунок-фактура (інвойс) від 24.03.2017 №ОТЕХ1156 (додаток В);
 - міжнародна автомобільна накладна (CMR) від 09.02.2017 № 2102 (додаток Г);
 - пакувальний лист від 24.03.2017 №ОТЕХ1156 (додаток Д);

- сертифікат про походження товару від 20.01.2017 № 02868 (додаток Ж);

- сертифікат виробника від 16.12.2016 б/н.

5. Підстава для направлення запиту – спрацювання АСАУР в АСМО «Інспектор».

6. Метою подання запиту є перевірка правильності класифікації товарів, заявлених до митного оформлення.

7. Завдання на дослідження:

- встановити якісний та кількісний склад плівки;
- визначити геометричні розміри зразків плівок, у тому числі їх товщини;
- вказати, чи відповідає товар задекларованому опису у митній декларації № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017.

8. Опис проб (зразків товару). На дослідження до ДПМЕ надійшли дві проби товару у двох примірниках (дослідні та контрольні). Примірники упаковано у чотири окремих полімерних пакети під митним забезпеченням (4 пломби «125№398»). Кожен примірник мав маркувальну етикетку встановленої форми відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058). Порухення цілісності, митного забезпечення та пакувань не виявлено. Один примірник кожної проби, обраний довільним чином, відкрили для подальшого дослідження, інший залишено у ДПМЕ ДФС в якості контрольного.

8. Висновок. При дослідженні проб з маркувальними етикетками ««Плівка листова, з поліетилену, з питомою густиною 0,95 - 0,975г/см.куб., без сторонніх домішок, прозора, безбарвна, одношарова, гнучка, непориста, не ламінована, не самоклейна, не сполучена з іншими матеріалами: розміри: 0,02ммх180ммх80мм. Виробник - «Okamura Trading Co., Ltd», Японія», що надійшли на дослідження у вигляді прозорих безбарвних полімерних плівок, використаними методами виявлено поліетилен. Загальна товщина проб 15 ± 5 мкм. Проби не шаруваті, не пористі, не армовані, не самоколейні та не

сполучені з іншими матеріалами. Густина проб складає 0,95 г/см.куб. Результати, отримані в ході дослідження проб товару, не суперечать інформації, зазначеній у графі 31 МД № UA125040/2017/202252.

Таким чином, для дослідження показників полімерних плівок використовуються органолептичні, аналітичні та вимірювальні методи. Результати проведених досліджень полімерних плівок дали відповідь на питання, поставлені перед експертами, які стосувалися встановлення складу товару. Враховуючи результати проведених досліджень, цей товар слід класифікувати у товарній підкатегорії 3920 10 28 00, як і було заявлено декларантом в МД № UA125040/2017/202252.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ПОЛІМЕРНИХ ПЛІВОК В РЕЖИМІ ІМПОРТУ

3.1. Визначення коду полімерних плівок згідно з УКТЗЕД та товарів групи «прикриття»

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) є товарною номенклатурою, яка використовується при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. УКТЗЕД складається на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів та затверджується Законом України «Про Митний тариф України» [52].

Відповідно до ст. 67 Митного кодексу України (МКУ) в УКТЗЕД товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменування і цифрові коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою опису та кодування товарів [27].

Для докладнішої товарної класифікації використовується сьомий, восьмий, дев'ятий та десятий знаки цифрового коду. Структура повного цифрового кодового позначення товарів в УКТЗЕД включає код групи (перші два знаки), товарної позиції (перші чотири знаки), товарної підпозиції (перші шість знаків), товарної категорії (перші вісім знаків) та товарної підкатегорії (десять знаків) [57].

Якщо проаналізувати структуру коду УКТЗЕД (рис. 3.1), то необхідно зазначити, що він включає код ГС (6 знаків) та код Комбінованої (тарифно-статистичної) номенклатури Європейського Співтовариства (КН ЄС), яка будується на основі Гармонізованої системи. У цьому випадку шестизначний код товару за ГС доповнюється сьомим і восьмим знаками.

Відповідно до ст.68 МКУ ведення УКТЗЕД здійснює Державна фіскальна служба України в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України [27].

УКТЗЕД складається з 21 розділу, 97 товарних груп, кожна з яких поділяється на товарні позиції. В українському класифікаторі цифровий код має 10 знаків, що дозволяє конкретизувати властивості певних товарів. Визначення коду товарів відбувається із застосуванням правил інтерпретації і приміток до розділів, товарних груп і позицій (субпозицій).

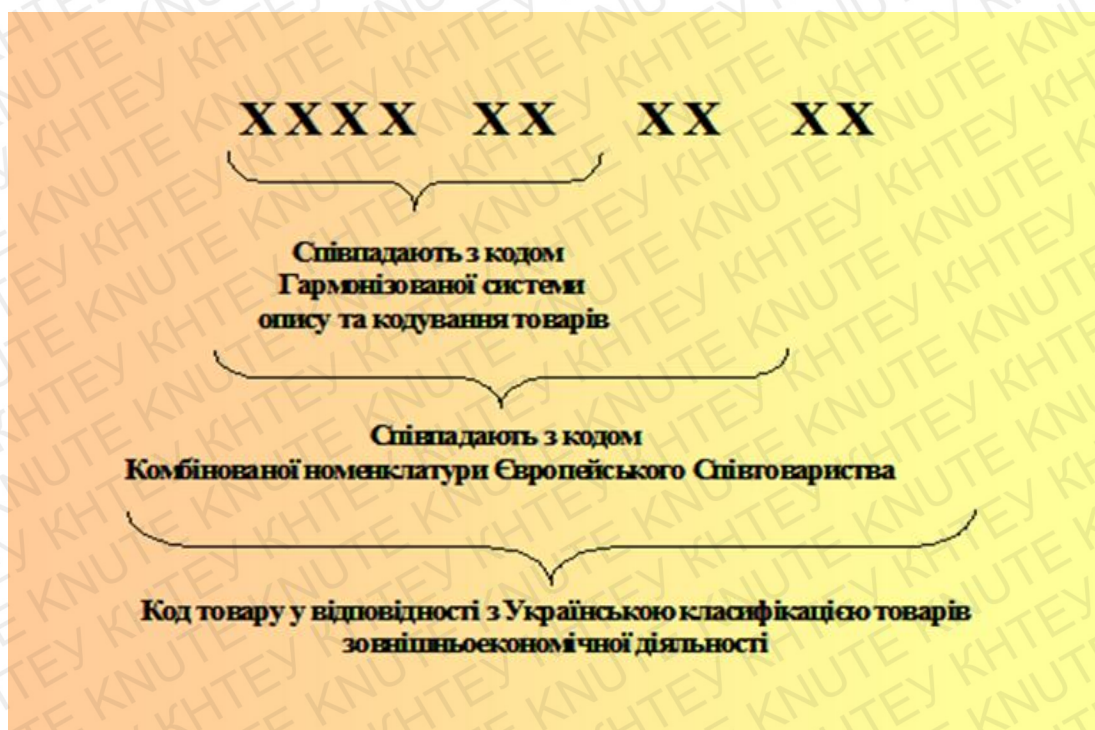

Рис. 3.1. Структура коду УКТЗЕД

Основними ознаками класифікації товарів в УКТЗЕД є:

- матеріали, з яких товари вироблені;
- призначення, або функції, які товари виконують;
- ступінь обробки товарів.

Розділи – це товарні угруповання, сформовані відповідно до галузі промисловості, в якій ці товари виробляються; товарні групи формуються за матеріалом, з яких товари виготовлені, а також за їх призначенням; товарні позиції передбачають використання більш специфічних ознак товару.

Згідно з УКТЗЕД полімерна плівка класифікується у розділі VII «Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них; каучук, гума та вироби з

них», групі 39 «Пластмаси, полімерні матеріали та вироби з них» та у одній з таких товарних позицій [52]:

- 3919 «Плити, листи, смужки, стрічки, плівки та інші плоскі форми з пластмаси самоклеїні, у рулонах або не у рулонах:»;
- 3920 «Інші плити, листи, плівки, стрічки та пластини з пластмаси, непористі, неармовані, нешаруваті, без підкладки та не поєднані подібним способом з іншими матеріалами:»;
- 3921 «Інші плити, листи, плівки та смуги або стрічки з пластмаси:».

Згідно з Поясненнями до УКТЗЕД до товарної позиції 3919 включаються всі полімерні матеріали плоских форм, самоклеїні, у рулонах або не у рулонах, крім покриттів для підлоги, стін чи стель товарної позиції 3918, чутливі до тиску, тобто які за кімнатної температури, без нанесення клею чи інших добавок, є постійно липкими (з одного чи обох боків) і які щільно приклеюються до різних поверхонь у процесі простого контакту, що не вимагає великих зусиль, крім натискання пальця чи руки [50]. Слід зазначити, що до цієї товарної позиції включаються також матеріали, вкриті рельєфом або зображенням, спеціально на них нанесеними для їх основного призначення. Ця позиція не включає плоскі пластмасові вироби, що приклеюються тільки до гладких поверхонь, наприклад, скла. Вироби цієї позиції нерідко мають захисну плівку, смугу або стрічку з паперу чи пластмаси, що видаляється. Ці захисні плівки, смуги, смужки або стрічки не беруться до уваги при класифікації [50].

У товарних позиціях 3920 і 3921 терміни «плити, листи, плівки, стрічки і смужки» означають тільки плити, листи, плівки, стрічки, смужки і блоки правильної геометричної форми з малюнком чи без нього, включаючи ті, що мають рельєф або поверхню, оброблену інакше, нерозрізані або нарізані на прямокутники (включаючи квадрати), але без подальшої обробки (навіть якщо в результаті обробки набувають вигляду готових до використання виробів).

До товарної позиції 3920 включаються плити, листи, плівка, а також стрічки і смужки з полімерних матеріалів (неармованих, нешаруватих (неламінованих), без підкладок і не комбінованих аналогічно з іншими матеріалами), крім тих, які включені до товарної позиції 3918 або 3919.

Якщо проаналізувати опис товарних позицій 3919, 3920 та 3921, то основними класифікаційними ознаками полімерних плівок на рівні товарної позиції є такі: здатність плівки бути самоклеюною, пористість, армованість, шаруватість, наявність підкладки, поєднання з іншими матеріалами. Наприклад, поліетиленові плівки несамоклеюні, непористі, нешаруваті, без підкладки будуть класифікуватися у товарній позиції 3920 (табл. 3.1.) [50].

Таблиця 3.1

**Класифікація поліетиленових полімерних плівок
товарної позиції 3920 згідно з УКТЗЕД**

Код товару	Опис товару
3920	Інші плити, листи, плівки, стрічки та пластини з пластмаси, непористі, неармовані, нешаруваті, без підкладки та не поєднані подібним способом з іншими матеріалами:
3920 10	- з полімерів етилену:
	- - завтовшки не більш як 0,125 мм:
	- - - з поліетилену з питомою густиною:
	- - - - менш як 0,94:
3920 10 23 00	- - - - - плівка поліетиленова завтовшки 20 мкм або більше, але не більш як 40 мкм, для виготовлення фоторезистивних плівок, які використовують у виробництві напівпровідників або друкованих схем
3920 10 24 00	- - - - - плівка, що здатна розтягуватись (stretch film), недрукована
3920 10 25 00	- - - - - інші
3920 10 28 00	- - - - 0,94 або більше
3920 10 40 00	- - - інші
	- - завтовшки більш як 0,125 мм:
3920 10 81 00	- - - синтетична паперова маса (пульпа) у вигляді вологих аркушів (листків), отримана з незв'язаних розгалужених окремих поліетиленових тонких волокон, що легко відділяються один від одного, у тому числі змішані або не змішані з волокнами целюлози в кількості не більш як 15 %, із вмістом зволожувального агента полівінілового спирту, розчиненого у воді
3920 10 89	- - - інші:
3920 10 89 10	- - - - що використовуються для промислового складання моторних транспортних засобів
3920 10 89 90	- - - - інші
3920 20	- з полімерів пропілену:

Як свідчать дані табл. 3.1, для визначення десятизначного коду полімерної плівки також необхідно знати тип полімера, з якого вона виготовлена, товщину, питому густину, призначення.

Визначимо код полімерних плівок згідно з УКТЗЕД, які задекларовані в графі 31 митної декларації № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017. У графі 31 вказується комерційна і фірмова назва товару, його характеристики, які включають у себе асортимент, номери моделей, розміри, типи, стандарти, комплектність та інші відомості про товар, що дають можливість однозначно класифікувати його згідно коду, вказаному у графі 33. В графі 31 «Вантажні місця та опис товарів» зазначений такий опис: «Плівка листова, з поліетилену, з питомою густиною 0,95 г/см.куб., без сторонніх домішок, прозора, безбарвна, одношарова, гнучка, непориста, не ламінована, несамоклейна, не сполучена з іншими матеріалами, розміри: 0,02x600x800 мм – 200 000 шт.; вага нетто - 1780 кг. Плівка листова, з поліетилену та/або етилен-бубен сополімеру, з питомою вагою 0,935 -0,975 г/см.куб., без сторонніх домішок, прозора, безбарвна, одношарова, гнучка, непориста, не ламінована, несамоклейна, не сполучена з іншими матеріалами, розміри: 0,02x180x80 мм – 600 000 шт; вага нетто – 162 кг. Виробник: невідомий. Країна виробництва: Японія. Торгова марка: невідома.»

В даному випадку в описі графі 31 зазначено, що полімерна плівка виготовлена з поліетилену, непориста, не ламінована, несамоклейна, не сполучена з іншими матеріалами, має товщину до 0,125 мм, а густину – понад 0,84 г/см.куб. Ці класифікаційні ознаки дають змогу класифікувати полімерну плівку, що задекларована у МД № UA125040/2017/202252, за десятизначним кодом 3920 10 28 00. Код полімерної плівки згідно з УКТЗЕД зазначений в графі 33 «Код товару» митної декларації № UA125040/2017/202252. В першому підрозділі графі 33 зазначаються перші 8 знаків коду полімерних плівок згідно з УКТЗЕД – 3920 10 28. У другому підрозділі графі зазначаються дев'ятий та десятий знаки коду полімерної

плівки згідно з УКТЗЕД – 00. Таким чином, код полімерної плівки згідно з УКТЗЕД – 3920 10 28 00.

Правильне визначення коду УКТЗЕД має одне із ключових значень в процесі митного оформлення, оскільки кожному коду товару згідно з УКТЗЕД ставиться у відповідність та чи інша ставка ввізного мита, що має вирішальне значення для нарахування митних платежів. Крім того, правильно визначений код товару згідно з УКТЗЕД дає можливість вірно визначити державні види контролю, яким підлягає товар при переміщенні через митний кордон України, а також дозвільні документи, які є підтвердженням дотримання встановлених заходів нетарифного регулювання.

Отже, можна сказати, що товари, у тому числі полімерні плівки, які переміщуються через митний кордон України, можна поділити на товари групи «ризик» (товари, які переміщуються через митний кордон України та відносно яких виявлені ризики або існують потенційні ризики) та товари групи «прикриття» (товари, що з достатнім ступенем імовірності можуть декларуватись замість товарів групи «ризик») [31].

Якщо проаналізувати ввізні ставки мита на полімерні плівки товарних позицій 3919, 3920 та 3920, які визначені у Митному тарифі України, то можна зробити висновок, що вони відрізняються досить значимо: повні та пільгові ставки знаходяться в межах від 0% до 6,5 %. Це означає, що серед полімерних плівок є товари, які можна віднести до товарів групи «ризик» та до товарів групи «прикриття». Наприклад, нульова ставка (пільгова та повна) встановлена для полімерної плівки, що використовується для промислового складання транспортних засобів незалежно від типу полімера, з якого вона виготовлена.

Крім того, на ставку ввізного мита впливає також походження товарів. Товарами групи «прикриття» будуть товари, які декларуються походженням з країн, з якими Україною укладені угоди про вільну торгівлю. Відповідно до переліку ставок ввізного мита, які застосовуються в Україні при ввезенні

полімерних плівок за кодом 3920 10 28 00 згідно з УКТЗЕД, країною походження яких є країни ЄС, пільгова ставка ввізного мита з 2016 року становить 0%. Відповідно до Угоди про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ полімерна плівка, яка ввозиться з таких країн як Ісландія, Норвегія, Князівство Ліхтенштейн та Швейцарська Конфедерація, також звільнена від оподаткування.

Інформація про товари групи «ризик» та товари групи «прикриття» для полімерних плівок наведена в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

**Інформація про товари групи «ризик» та товари групи «прикриття»
для полімерних плівок за кодом 3920 10 28 00 згідно з УКТЗЕД**

Індикатор ризику	Товари групи «ризик»/ «прикриття»	Опис товару	Код згідно з УКТЗЕД	Ставка ввізного мита, %
Код згідно з УКТЗЕД	Товари групи «ризик»	Плівка листова, з поліетилену, не пориста, не ламінована, не самоклейна, не для промислового складання транспортних засобів	3920 10 28 00	6,5 % (повна і пільгова)
	Товари групи «прикриття»	Плівка листова, з поліетилену, не пориста, не ламінована, не самоклейна, для промислового складання транспортних засобів	3920 10 89 10	0% (повна і пільгова)
Країна походження	Товари групи «ризик»	Плівка листова, з поліетилену, не пориста, не ламінована, не самоклейна, не для промислового складання транспортних засобів	3920 10 28 00	6,5 % (повна і пільгова)
	Товари групи «прикриття»	Плівка листова, з поліетилену, не пориста, не ламінована, не самоклейна, не для промислового складання транспортних засобів	3920 10 28 00	0 % (пільгова)

Таким чином, класифікація полімерних плівок згідно з УКТЗЕД здійснюється у товарних позиціях 3919, 3920, 3921. Код полімерної плівки, що виготовлена з поліетилену, непориста, не ламінована, несамоклейна, не сполучена з іншими матеріалами, має товщину до 0,125 мм, а густину – понад 0,84 г/см.куб., яка декларується у митній декларації № UA125040/2017/202252 – 3920 10 28 00 згідно з УКТЗЕД (повна та пільгова ставка ввізного мита – 6,5%). Товарами «прикриття» для даної плівки є полімерна плівка, що використовується для промислового складання транспортних засобів або має походження з країн, з якими Україною укладено угоди про вільну торгівлю.

3.2. Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті полімерних плівок

Митна вартість є однією з найважливіших категорій не тільки в системі митного оподаткування, але й у системі митного контролю та митного оформлення. Це обумовлено ключовою роллю, яку відіграє митна вартість у системі митно-тарифного регулювання ЗЕД. Функціональне призначення митної вартості товарів — це база, покладена в основу митних платежів (митного тарифу, акцизного збору, податку на додану вартість) [8].

Основні етапи еволюції поняття митної вартості представлені на рис. 3.2 [8].

Відповідно до положень глави 8 Митного кодексу України (далі – Кодекс) митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари [27].

Відомості про митну вартість товарів використовуються для:

- 1) нарахування митних платежів;
- 2) ведення митної статистики;
- 3) розрахунку податкового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки.

Рис. 3.2. Основні етапи еволюції поняття митної вартості

Заявлення митної вартості товарів здійснюється декларантом або уповноваженою ним особою під час декларування товарів. При декларуванні полімерної плівки митна вартість заявлялась декларантом ТОВ «Універсал Фіш Компані» (Київська обл., м. Бориспіль, вул. Головатого, буд. 53). Декларант зобов'язаний:

- 1) заявляти митну вартість, визначену ними самостійно, у тому числі за результатами консультацій з органом доходів і зборів;
- 2) подавати органу доходів і зборів достовірні відомості про визначення митної вартості, які повинні базуватися на об'єктивних, документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню;
- 3) нести всі додаткові витрати, пов'язані з коригуванням митної вартості або наданням органу доходів і зборів додаткової інформації.

Документами, які підтверджують митну вартість товарів, є [25]:

- 1) декларація митної вартості, що подається у випадках, визначених Кодексом, та документи, що підтверджують числові значення складових митної вартості, на підставі яких проводився розрахунок митної вартості;
- 2) зовнішньоекономічний договір (контракт) або документ, який його замінює, та додатки до нього у разі їх наявності;
- 3) рахунок-фактура (інвойс) або рахунок-проформа (якщо товар не є об'єктом купівлі-продажу);
- 4) якщо рахунок сплачено, - банківські платіжні документи, що стосуються оцінюваного товару;
- 5) за наявності - інші платіжні та/або бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару;
- 6) транспортні (перевізні) документи, якщо за умовами поставки витрати на транспортування не включені у вартість товару, а також документи, що містять відомості про вартість перевезення товарів;
- 7) копія імпоротної ліцензії, якщо імпорт товару підлягає ліцензуванню;
- 8) якщо здійснювалося страхування, - страхові документи, а також документи, що містять відомості про вартість страхування.

Визначення митної вартості товарів, у тому числі полімерних плівок, які ввозяться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за такими методами [27]:

- 1) основний - за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);
- 2) другорядні:
 - а) за ціною договору щодо ідентичних товарів;
 - б) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів;
 - в) на основі віднімання вартості;
 - г) на основі додавання вартості (обчислена вартість);

г) резервний.

Основним методом визначення митної вартості полімерних плівок, що ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод - за ціною договору (вартість операції).

Кожний наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу відповідно до норм цього Кодексу.

Митною вартістю товару, який ввозиться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за товари. Ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, - це загальна сума всіх платежів, які були здійснені або повинні бути здійснені покупцем оцінюваних товарів продавцю або на користь продавця через третіх осіб та/або на пов'язаних із продавцем осіб для виконання зобов'язань продавця [27].

Контроль правильності визначення митної вартості товарів здійснюється органом доходів і зборів під час проведення митного контролю і митного оформлення шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості. За результатами здійснення контролю правильності визначення митної вартості товару орган доходів і зборів визнає заявлену декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість чи приймає письмове рішення про її коригування.

Орган доходів і зборів може відмовити у митному оформленні полімерної плівки за заявленою декларантом або уповноваженою ним особою митною вартістю виключно за наявності обґрунтованих підстав вважати, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів, у разі:

- невірно проведеного декларантом або уповноваженою ним особою розрахунку митної вартості;

- неподання декларантом або уповноваженою ним особою необхідних документів, або відсутності у цих документах всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари;
- невідповідності обраного декларантом або уповноваженою ним особою методу визначення митної вартості товару;
- надходження до органу доходів і зборів документально підтвердженої офіційної інформації органів доходів і зборів інших країн щодо недостовірності заявленої митної вартості.

Для визначення митної вартості товару «Плівка листова, з поліетилену, з питомою густиною 0,95 г/см.куб., без сторонніх домішок, прозора, безбарвна, одношарова, гнучка, непориста, не ламінована, несамоклейна, не сполучена з іншими матеріалами, розміри: 0,02x600x800 мм – 200 000 шт.; вага нетто - 1780 кг. Плівка листова, з поліетилену та/або етилен-бубен сополімеру, з питомою вагою 0,935 -0,975 г/см.куб., без сторонніх домішок, прозора, безбарвна, одношарова, гнучка, непориста, не ламінована, несамоклейна, не сполучена з іншими матеріалами, розміри: 0,02x180x80 мм – 600 000 шт; вага нетто – 162 кг. Виробник: невідомий. Країна виробництва: Японія. Торгова марка: невідома.» при здійсненні його митного оформлення згідно з митною декларацією № UA125040/2017/202252 (додаток А) були подані такі документи (даний товар – це товар №7 в митній декларації):

- зовнішньоекономічний договір від 25.12.2016 № 2512/16 (додаток Б);
- рахунок-фактура (інвойс) від 24.03.2017 №ОТЕХ1156 (додаток В);
- коносамент від 26.12 2016 № NYKSTY6EA9135700;
- міжнародна автомобільна накладна (CMR) від 09.02.2017 № 2102 (додаток Г);
- пакувальний лист від 24.03.2017 №ОТЕХ1156 (додаток Д);

- сертифікат про походження товару від 20.01.2017 № 02868 (додаток Ж);
- рішення про визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД від 06.03.2017 № КТ-UA125000-0028-2017;
- сертифікат виробника від 16.12.2016 б/н.

Згідно з умовами зовнішньоекономічного договору від 25.12.2016 № 2512/16 полімерна плівка ввозилась в Україну на умовах поставки згідно з правилами ІНКОТЕРМС – 2010 – CIF- UA Одеса (графа 20 митної декларації № UA125040/2017/202252). Умови поставки CIF «Вартість, страхування, фрахт» означають, що продавець (в даному випадку Фірма «Okamura Trading Co., Ltd», Японія) виконав обумовлену доставку в тому випадку, коли товар вже фактично поміщений на борт судна (перейшов через поручні) в порту відвантаження в узгоджені сторонами терміни. При цьому за умовами поставки CIF сторона, що продає повинна сплатити витрати з доставки товару в зазначений порт призначення. Продавець також повинен застрахувати товар (сплативши передбачені страхові внески) від можливих ризиків його повної втрати або часткового пошкодження під час перевезення. Коносамент (товарну квитанцію) та страховий поліс продавець передає покупцеві. З моменту, коли товар розміщений на борту судна, можливі ризики його втрати або псування приймає на себе покупець. Умови CIF застосовуються виключно при транспортуванні вантажу по воді (морським або річковим транспортом) [61].

Розрахуємо митну вартість полімерної плівки, країна походження – Японія. Експортером виступала компанія «Okamura Trading Co., Ltd» (Японія). Одержувач – ТОВ «Універсал Фіш Компані» (Київська обл., м. Бориспіль, вул. Головатого, буд. 53).

Перевезення полімерної плівки здійснювалося морським транспортом. Вага нетто вантажу – 1942 кг, а вага брутто – 1970,2 кг.

Згідно з рахунком-фактурою від 24.03.2017 № ОТЕХ1156 (додаток Б) ціна полімерної плівки – 16000 дол. США. При визначенні митної вартості

застосовувався перший метод (графа 43 МД). Враховуючи умови поставки CIF, в ціну, що підлягає сплаті за товар, включено всі витрати. Подавати декларацію митної вартості необов'язково.

Митна вартість розраховується за формулою:

$$MB = (Ц \times KB) + ТВ,$$

де MB – митна вартість, грн.;

Ц – ціна товару за контрактом у валюті контракту;

KB – курс валют на день подання митної декларації;

ТВ – транспортні витрати, грн..

Таким чином, митна вартість становить:

$$MB = (16000 \times 26,1417446) + 0 = 422679,14 \text{ (грн.)}.$$

Митна вартість зазначається у МД, а саме в таких її графах:

- графа 45 «Коригування» - зазначається у валюті України митна вартість полімерної плівки, визначена декларантом самостійно, у тому числі за результатами консультацій з митним органом. В графі 45 «Коригування» зазначена вартість полімерної плівки, яка складає 422679,14 грн ;
- графа 46 «Статистична вартість» - зазначається у валюті України поділене на 1000 й округлене до п'яти знаків у дробовій частині значення митної вартості полімерної плівки, наведене в графі 45 МД .

Митна вартість є основою для нарахування митних платежів. Митні платежі - податки та збори (обов'язкові платежі), що справляються при переміщенні товарів через митний кордон України та нараховуються у митній декларації.

Митні платежі включають [25]:

- мито;
- податок на додану вартість (ПДВ);
- акцизний податок.

Митні платежі сплачуються безпосередньо суб'єктом ЗЕД, який ввозить полімерну плівку або організацією, що надає митно-посередницькі послуги (митним брокером).

Мито - обов'язковий особливий вид податку, що стягується митними органами країни при ввезенні товару на її митну територію або їх вивезення за межі цієї території. Ставка ввізного мита визначається Митним тарифом, який містить списки товарів, що оподатковуються ввізним митом. Мито покликане захищати внутрішнього виробника, штучно збільшуючи собівартість імпортного товару, а також служить джерелом поповнення бюджетних коштів. В Україні ставки мита є єдиними і не підлягають зміні залежно від осіб, що здійснюють переміщення вантажів через митний кордон України, не залежать від видів операцій, за винятком випадків, передбачених Законами України і зокрема Митним кодексом [28].

Розрахунок суми мита на ввезення полімерної плівки із застосуванням адвалорних ставок мита здійснюється за формулою:

$$M = (MB \times St) : 100\%,$$

де:

M – сума мита;

St – ставка мита, встановлена у відсотках від фактурної вартості товару.

Згідно з Закон України від 19.09.2013 №584-VII «Про Митний тариф України», повна та пільгова митна ставка на ввезення полімерної плівки дорівнює 6,5 % [52]. Оскільки з Японією не укладено угод про вільну торгівлю, то застосовується ставка мита 6,5 %.

Отже, сума ввізного мита на полімерну плівку дорівнює:

$$M = (422679,14 \times 6,5) / 100 = 27474,14 \text{ грн.}$$

ПДВ - непрямий податок на товари й послуги. Податок на додану вартість при імпорті полімерної плівки, нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V ПКУ, ставка ПДВ дорівнює 20% [36].

Розрахунок суми податку на додану вартість на полімерну плівку товарної позиції 3920 здійснюється за такою формулою:

$$ПДВ = (MB + M) \times St,$$

де:

ПДВ – сума податку на додану вартість;

Ст – ставка податку на додану вартість (20%).

Таким чином, сума ПДВ на полімерну плівку складає:

ПДВ – $(422679,14 + 27474,14) \times 0,2 = 90030,66$ грн. У

Усі результати нарахування та стягнення митних платежів заносяться у графу 47 «Нарахування митних платежів» (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Нарахування митних платежів на полімерну плівку згідно з

МД № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017

Вид	Основа нарахування	Ставка	Сума	СП
020	422679,14	6,5%	27474,14	01
028	450153,28	20%	90030,66	01

При заповненні графи 47 «Нарахування митних платежів» МД № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017 у першій колонці «Вид» зазначається код виду платежу відповідно до класифікатора видів надходжень бюджету, що контролюються митними органами [47]:

- код «020» - ввізне мито на товари, що ввозяться на митну територію України суб'єктами господарювання;
- код «028» - податок на додану вартість.

У колонці «Основа нарахування» зазначається, при нарахуванні мита за адвалерною ставкою – митна вартість полімерної плівки, зазначена у графі 45 «Коригування» МД № UA125040/2017/202252, а при нарахуванні податку на додану вартість вказується митна вартість, вказана в графі 45 «Коригування», збільшена на суму мита.

У третій колонці «Ставка» графи 47 «Нарахування митних платежів» зазначається установлений законодавством розмір ставки мита та розмір ставки ПДВ (в даному випадку, ставка ввізного мита на полімерну плівку – 6,5%, ставка ПДВ – 20%).

У четвертій колонці «Сума» зазначається нарахована сума відповідного митного платежу. Для коду 020 зазначена сума 27474,14 грн., для коду 028 – 90030,66 грн.

У наступній колонці «Спосіб платежу» графи 47 МД № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017 вказується код способу розрахунку відповідно до класифікатора способів розрахунку – 01 (сплата митних платежів у безготівковій формі через рахунки, відкриті на ім'я митних органів в територіальних органах Державної казначейської служби) відповідно до Класифікатора способів розрахунку [42].

Отже, при імпорті на Україну полімерної плівки (код згідно з УКТЗЕД 3920 10 28 00) з Японії за умовами Інкотермс 2010 – CIF Одеса було визначено, що митна вартість даного товару складає 422679,14 грн. Митні платежі включають ввізне мито на суму 27474,14 грн та ПДВ на суму 90030,66 грн. Загальна сума митних платежів, яку сплатив одержувач товару ТОВ «Універсал Фіш Компані» (Київська обл., м. Бориспіль, вул. Головатого, буд. 53), становить 117504,80 грн,

3.3. Аналіз митного оформлення полімерних плівок в режимі імпорту за принципом «єдиного вікна»

Відповідно до законодавства України всі особи на рівних засадах мають право на ввезення на митну територію України та вивезення з неї товарів. У процесі переміщення товарів через митний кордон особа вступає в суспільні відносини з державою в особі органів доходів і зборів. Ці відносини регламентуються в цілому митним законодавством. Частиною цих відносин складає порядок митного оформлення.

Відповідно до наведених у ст. 4 Митного кодексу визначень основних термінів і понять [27]:

митне оформлення - виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення;

митні формальності - сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і органами доходів і зборів з метою дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

Митне оформлення здійснюється в місцях розташування відповідних підрозділів органів доходів і зборів протягом робочого часу, встановленого для цих органів.

При імпорті полімерної плівки митне оформлення розпочинається з моменту подання органу доходів і зборів декларантом або уповноваженою ним особою митної декларації та документів, необхідних для митного оформлення.

Для поміщення полімерної плівки у митний режим імпорту особа, на яку покладається дотримання вимог митного режиму, повинна:

- 1) подати органу доходів і зборів, що здійснює випуск товарів, документи на такі товари;
- 2) сплатити митні платежі, якими відповідно до законів України обкладається полімерна плівка під час ввезення на митну територію України в режимі імпорту;
- 3) виконати встановлені відповідно до закону вимоги щодо заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності [27].

До відомостей, які необхідно надати митному органу, необхідно віднести інформацію про місцезнаходження товарів та транспортних засобів, відомості про особу, що надає товари та транспортні засоби до митного контролю, тощо.

Засвідченням прийняття до оформлення митної декларації є проставлення на ній та на товаросупровідних документах певного митного забезпечення [27].

Проставлення відтисків митного забезпечення на декларації посадовою особою митниці є моментом, після якого настає юридична відповідальність декларанта за відомості, що заявлені у декларації.

Декларанти можуть бути присутніми під час митного оформлення товарів, у тому числі полімерної плівки, які пред'являються ними для такого оформлення. Для здійснення митного оформлення товарів і транспортних засобів можуть залучатись спеціалісти експертного підрозділу ДФС України та інших уповноважених підприємств, для вирішення питань, що вимагають спеціальних знань. У таких випадках призначаються відповідні дослідження, для проведення яких митні органи вправі відбирати проби і зразки товарів.

У разі відмови у митному оформленні товарів та транспортних засобів митний орган має видати зацікавленій особі письмове повідомлення - вмотивоване рішення органу доходів і зборів про неможливість здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через невиконання декларантом або уповноваженою ним особою умов, визначених Митним Кодексом [27].

У рішенні про відмову у митному оформленні повинні бути зазначені причини відмови та наведені вичерпні роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Зазначене рішення повинно також містити інформацію про порядок його оскарження.

На полімерну плівку, яка імпортується з Японії та декларується згідно з митною декларацією № UA125040/2017/202252 від 18.05.201, декларантом в особі ТОВ «Універсал Фіш Компані» (Київська обл., м. Бориспіль, вул. Головатого, буд. 53) були подані такі документи:

- зовнішньоекономічний договір від 25.12.2016 № 2512/16 (додаток Б);
- рахунок-фактура (інвойс) від 24.03.2017 № ОТЕХ1156 (додаток В);
- коносамент від 26.12.2016 № NYKSTY6EA9135700;
- міжнародна автомобільна накладна (CMR) від 09.02.2017 № 2102 (додаток Г);
- пакувальний лист від 24.03.2017 № ОТЕХ1156 (додаток Д);

- сертифікат про походження товару від 20.01.2017 № 02868 (додаток Ж);
- рішення про визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД від 06.03.2017 № КТ-UA125000-0028-2017;
- сертифікат виробника від 16.12.2016 б/н.

Зовнішньоекономічний договір – це матеріально оформлена угода двох чи більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямований на встановлення, зміну чи припинення їхніх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності [8]. Договір купівлі – продажу дає можливість визначити контрагентів, особу відповідальну за фінансове врегулювання, умови поставки, характер угоди, валюту контракту, спосіб розрахунку та банківські реквізити. В даному випадку контракт було заключено між ТОВ «Універсал Фіш Компані» (Київська обл., м. Бориспіль, вул. Головатого, буд. 53), яке є покупцем, та компанією «Okamura Trading Co., Ltd» (Японія), яка є продавцем.

Інвойс (invoice) - це документ, який виписується продавцем покупцеві при відвантаженні товару в рамках зовнішньоекономічної угоди. Інвойс від 24.03.2017 №ОТЕХ1156 (додаток В) містить ціну полімерної плівки, яка становить 16000 дол.США.

Коносамент - -морська накладна, що видається морським перевізником вантажу його відправнику, що засвідчує прийняття вантажу до перевезення і містить зобов'язання доставити вантаж до пункту призначення і передати його одержувачу. Оскільки полімерна плівка була ввезена на митну територію України (до Одеси) з Японії морським транспортом (судно «HAMMONIA SAPFIRE»), то подавався коносамент від 26.12 2016 № NYKSTY6EA9135700.

Міжнародна транспортна накладна CMR містить типові дані – інформацію про відправника та перевізника, місці прийняття вантажу та адресу його доставки з найменуванням одержувача. Крім того, вказується характер вантажу і його упаковки, пов'язані з перевезенням платежі (митні та

інші) тощо. Для перевезення полімерної плівки від Одеси до місця митного оформлення (до Київської митниці ДФС) було використано вантажний автомобіль, тому подавалась CMR від 09.02.2017 № 2102 (додаток Г).

Відповідно до статті 319 Митного кодексу товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати державному санітарно-епідеміологічному, ветеринарно-санітарному, фітосанітарному, екологічному, радіологічному контролю, а також державному контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин. Органи доходів і зборів взаємодіють з державними органами, уповноваженими на здійснення зазначених видів контролю, координують роботу з їх здійснення у пунктах пропуску через державний кордон і в зонах митного контролю на митній території України в порядку, встановленому цим Кодексом та законами України [27].

Контроль за переміщенням через митний кордон України окремих видів товарів, що проводиться іншими державними органами, здійснюється за принципом «єдиного вікна» відповідно до міжнародної практики та рекомендацій міжнародних організацій із застосуванням єдиної з органами доходів і зборів інформаційно-телекомунікаційної системи.

Митний контроль та митне оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, завершуються тільки після проведення встановлених законами України для кожного товару видів контролю,

Полімерна плівка, що класифікується згідно з УКТЗЕД за кодом 3920 10 28 00, при імпорті підлягає проведенню санітарно-епідеміологічного та радіологічному контролю відповідно до переліку товарів, що підлягають державному контролю у разі переміщення їх через митний кордон України, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 05.10.2011 №1031 «Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України» [10].

Санітарно-епідеміологічний контроль здійснюється посадовою особою контролюючого органу в зонах митного контролю на митній території України. Радіологічний контроль проводиться у пункті пропуску.

Зазначені види контролю можуть проводитись за принципом «Єдиного вікна». Система «Єдине вікно» передбачає створення єдиної електронної бази даних, яка дозволяє різним службам контролю та митницям в автоматичному режимі обмінюватись інформацією про вантаж, який проходить через кордон України та про результати його державного контролю. Рішення про запровадження «Єдиного вікна» було прийняте 25 травня 2016 р. (постанова Кабінету Міністрів України № 364 «Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю») [11].

Всі державні органи, які разом із митницями здійснюють відповідні види контролю, користуються автоматизованою системою, оскільки інформаційний обмін з цими органами здійснюється виключно в електронному вигляді.

Для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності значно спрощена процедура подачі документів. Час на прийняття рішення контролюючим органом щодо здійснення відповідного виду контролю при ввезенні товару обмежується 4 годинами. Крім того, підприємства готують і подають необхідні документи лише один раз в електронному вигляді. Вони надсилають електронне повідомлення та скановані копії документів з електронним цифровим підписом для здійснення відповідного виду державного контролю. Декларант також за допомогою «єдиного вікна» може повідомити контролюючі органи про час і місце проведення митного контролю.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності надають органам доходів і зборів відповідний пакет документів, а всі необхідні дозволи від інших органів щодо ввезення продукції отримують автоматично в електронному

вигляді. У разі надходження такого дозволу митне оформлення товарів здійснюватиметься у встановлений час. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 № 364, час на прийняття рішення контролюючим органом щодо здійснення відповідного виду контролю становить 4 години. В іншому випадку застосовується принцип "мовчазної згоди", тобто ІТ-система автоматично формує позитивне рішення про проведення відповідного виду державного контролю, яке є підставою для завершення митного контролю та митного оформлення товарів [11].

Крім того, огляд товарів проводиться одночасно всіма контролюючими органами не пізніш як через 24 робочі години від запропонованого підприємством часу.

Санітарно-епідеміологічний контроль полімерної плівки в зоні діяльності Київської митниці ДФС може здійснюватися за принципом «єдиного вікна». Наказом Міністерства фінансів України від 25.07.2016 №657 «Про затвердження переліків даних, необхідних для функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи органів доходів і зборів» затверджено перелік документів, які необхідно подати відповідному контролюючому органу для завершення відповідного виду державного контролю [43]. Відповідно до цього переліку для завершення санітарно-епідеміологічного контролю товарів, що класифікуються згідно з УКТЗЕД за кодом 3920, декларант, тобто ТОВ «Універсал Фіш Компані» (Київська обл., м. Бориспіль, вул. Головатого, буд. 53), має подати в електронному вигляді до Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів такі документи:

- 1) транспортні (перевізні) документи (міжнародні товаротransпортні накладні);
- 2) комерційні документи (за наявності) на товари, що перевозяться, які містять відомості, зокрема, про найменування та адресу перевізника, найменування країни відправлення та країни призначення товарів, найменування та адреси відправника (або продавця) та отримувача товарів;

- 3) сертифікат походження (за його наявності);
- 4) висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

Якщо державні види контролю здійснювались за принципом «єдиного вікна», то у графі 44 МД необхідно зазначати код «5509», якщо ні – зазначати коди про види контролю.

З 4 травня 2018 року для всіх суб'єктів господарювання, контролюючих органів та митниць ДФС розпочався новий етап реалізації принципу «єдиного вікна». Перехідний 90-денний період, який було заімпровізовано в окремих місцях митного оформлення, закінчився 3 травня. Під час цього періоду допускалось добровільне, на вибір підприємства, застосування принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного та інших державних видів контролю товарів.

Відтепер виконання митних формальностей, пов'язаних із декларуванням товарів, митним та іншими державними видами контролю товарів із застосуванням принципу «єдиного вікна» є обов'язковим в усіх місцях митного оформлення.

Виключення з цього правила становлять випадки:

- переміщення товарів транзитом;
- вивезення за межі України товарів морським, залізничним та авіаційним транспортом;
- ввезення товарів у поштових та міжнародних експрес-відправленнях.

У цих випадках ще протягом року принцип «єдиного вікна» може застосовуватися підприємствами на добровільній основі.

Наказом Міністерства фінансів України від 25.07.2016 №657 «Про затвердження переліків даних, необхідних для функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи органів доходів і зборів» затверджено [43]:

- перелік місць митного оформлення товарів, в яких застосовується Порядок інформаційного обміну між органами доходів і зборів, іншими

державними органами та підприємствами за принципом «єдиного вікна» з використанням електронних засобів передачі інформації ;

- пунктів пропуску через державний кордон України, в яких функціонують комплекси для здійснення автоматизованого контролю за переміщенням радіоактивних речовин та ядерних матеріалів;
- перелік документів, які необхідно подати відповідному контролюючому органу для завершення відповідного виду державного контролю.

В митній декларації № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017 код 5509 відсутній, тобто санітарно-епідеміологічний та радіологічний контроль проводились не за принципом «єдиного вікна», оскільки у 2017 році це було не обов'язковим, а на добровільній основі. Тому у графі 44 МД № UA125040/2017/202252 зазначена така інформація [12]:

- 5501 0730 09.02.2017 (Інформація про позитивні результати здійснення санітарно-епідеміологічного контролю товару - наявність на міжнародній автомобільній накладній (CMR) від 09.02.2017 відбитку штампу «Санітарно-епідеміологічний контроль здійснено»);
- 5504 0730 09.02.2017 (Інформація про позитивні результати здійснення радіологічного контролю товару - наявність на міжнародній автомобільній накладній (CMR) від 09.02.2017 відбитку штампу "Радіологічний контроль ввіз/вивіз дозволено").

Таким чином, митне оформлення полімерної плівки може бути здійснено лише після проведення встановлених видів контролю – санітарно-епідеміологічного та радіологічного. Ці види контролю на сьогоднішній день проводяться за принципом «єдиного вікна». Відомості про здійснення державних видів контролю зазначаються у графі 44 митної декларації. Запровадження принципу «єдиного вікна» є міжнародною практикою здійснення митного оформлення і передбачає спрощення митних процедур і скорочення часу митного оформлення.

3.4. Шляхи мінімізації митних ризиків при імпорті полімерних плівок

Згідно з вимогами Кіотської конвенції, управління ризиком – основний базисний принцип сучасних методів митного контролю, який дає можливість оптимально використовувати ресурси митних органів, не зменшуючи ефективності митного контролю, звільняє більшість зовнішньоторгових операторів від надлишкового бюрократичного контролю [53].

Процедури, що ґрунтуються на управлінні ризиком, концентрують митний контроль на ділянках, де існує найбільший ризик, даючи змогу основній масі товарів і фізичних осіб порівняно вільно проходити пункти пропуску на митному кордоні.

Нормативно-правові засади впровадження управління ризиками в діяльність митних органів визначає Митний кодекс України.

Управління ризиками - це робота органів доходів і зборів з аналізу ризиків, виявлення та оцінки ризиків, розроблення та практичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, оцінки ефективності та контролю застосування цих заходів. Під ризиком розуміється ймовірність недотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи [27].

Органи доходів і зборів застосовують систему управління ризиками для визначення товарів, транспортних засобів, документів і осіб, які підлягають митному контролю, форм митного контролю, що застосовуються до таких товарів, транспортних засобів, документів і осіб, а також обсягу митного контролю.

До об'єктів аналізу ризику належать [27]:

- характеристики товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України;
- характер зовнішньоекономічної операції;
- характеристика суб'єктів, що беруть участь у зовнішньоекономічній операції.

Запровадження системи аналізу ризику при визначенні окремих форм митного контролю і митного оформлення дає змогу митним органам України:

- створити сприятливі умови для суб'єктів ЗЕД, які дотримуються законодавства України з питань митної справи;
- спростити та прискорити проведення процедур митного контролю та митного оформлення при переміщенні товарів і транспортних засобів через митний кордон України;
- збільшити ефективність роботи з попередженням та припиненням порушень законодавства України з питань митної справи за допомогою реалізації заходів на основі системи аналізу та керування ризиками;
- зосередити увагу на пріоритетних напрямках роботи та більш ефективно використовувати наявні ресурси;
- об'єднати в єдину систему аналізу та керування ризиками всі функціональні підсистеми структурних підрозділів ДФС України, сформувати їх єдине інформаційне забезпечення.

Митні органи керуються наказом Міністерства фінансів України від 31.07.2015 №684, яким затверджено Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю [48].

Сьогодні у Державній фіскальній службі України розроблено автоматизовану систему аналізу та управління ризиками (АСАУР), яка являє собою сукупність програмно-інформаційних комплексів, які забезпечують функціонування системи управління ризиками під час митного контролю та оформлення товарів і транспортних засобів.

Органи доходів і зборів реалізують систему управління ризиками за допомогою профілів ризику. Профіль ризику - опис будь-якого набору ризиків, у тому числі визначених комбінацій індикаторів ризику, що є результатом збору, аналізу та систематизації інформації [48].

Профіль ризику – це сукупність відомостей про область ризику, індикатори ризику та вказівки щодо застосування необхідних заходів запобігання або мінімізації ризику.

Профілі ризику залежно від можливості автоматизації поділяються на документальні та електронні. Наказом Міністерства фінансів України від 31.07.2015 № 684 визначено форму документального та електронного паспорта профілю ризику. Паспорт профілю ризику використовується для його документального опису.

При імпорті полімерних плівок можуть виникати ситуації, коли при декларуванні товару будуть надаватися недостовірні відомості країну походження, оскільки для країн-членів ЄС на 2018 рік для цього товару встановлено ставку мита 0 % (згідно з Митним тарифом України - 6,5%), а також для інших країн, з якими укладено угоди про вільну торгівлю. Може бути невірно визначений код полімерної плівки згідно з УКТЗЕД, тобто замість коду 3920 10 28 10 (плівка з поліетилену, не пориста, не ламінована, не самоклейна, не для промислового складання транспортних засобів, ставка ввізного мита 6,5 %) буде декларуватись код 3920 10 89 10 (це плівка з поліетилену, не пориста, не ламінована, не самоклейна, для промислового складання транспортних засобів, ставка ввізного мита 0 %). Отже, класифікація полімерної плівки та країна походження впливають на митні платежі. Тому доцільно розробити профіль ризику № 1 «Контроль оподаткування полімерних плівок ввізним митом».

Для даного профілю ризику індикаторами є:

- тип митної декларації;
- код товару згідно з УКТЗЕД;
- код пільги для ввізного мита;
- код країни походження;
- код документа, що підтверджує країну походження.

Значення вказаних індикаторів ризику наведені в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

**Індикатори та їх значення для профілю ризику № 1
«Контроль оподаткування полімерних плівок ввізним митом»**

Номер індикатора	Назва індикатора	Значення індикатора
1	Тип митної декларації (гр.1 МД)	ІМ 40
2	Код товару згідно з УКТЗЕД (гр.33 МД)	3920 10 89 10
3	Код товару згідно з УКТЗЕД (гр.33 МД)	3920 10 28 10
4	Країна походження (гр.34 МД)	Літерний альфа-2 код країни ЄС згідно з Класифікатором країн світу
5	Код документа, що підтверджує країну походження - сертифіката про походження товару форми EUR1 (гр. 44 МД)	0954

Профіль ризику спрацьовує за наступними алгоритмами. Алгоритм 1 (перевірка достовірності класифікації полімерної плівки згідно з УКТЗЕД): якщо індикатори 1 та 2 одночасно набувають встановлених значень, профіль ризику формує таке повідомлення для інспектора: «Товар № ___. Можлива неправильна класифікація товару з метою зниження ставки ввізного мита, розміру ввізного мита та митних платежів. Здійснити перевірку документації на товар. За відсутності інформації провести митний огляд та направити товар на лабораторне дослідження».

На основі цієї інформації посадовій особі митниці пропонуються форми та обсяг контролю, наведені в табл. 3.5 [42].

Алгоритм 2 (перевірка достовірності країни походження полімерної плівки): якщо індикатори 1 та 3 одночасно набувають встановлених значень, проводиться перевірка значень індикаторів 4 та 5. Профіль ризику формує таке повідомлення для інспектора: «Товар № ___. Можливе надання неправдивих даних про походження товару та використання митних пільг з

метою ухилення від сплати ввізного мита. Здійснити перевірку документації на товар. За відсутності інформації провести митний огляд. У разі необхідності направити запит до відповідного підрозділу».

Таблиця 3.5

**Форми та обсяг контролю при спрацюванні профілю
ризиків по перевірці коду полімерної плівки згідно з УКТЗЕД**

Код і назва митної формальності		Вид митної формальності	Поріг ступеня ризику
107-3	Контроль правильності класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
108-3	Витребування документів, які підтверджують коди товарів згідно з УКТ ЗЕД	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
905-3	Взяття проб (зразків) товарів для проведення досліджень (аналізу, експертизи) з метою встановлення характеристик, визначальних для класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕ	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику

На основі цієї інформації посадовій особі митниці пропонуються форми та обсяг контролю, наведені в табл. 3.6 [42].

Таблиця 3.6

**Форми та обсяг контролю при спрацюванні профілю
ризиків по перевірці країни походження полімерної плівки**

Код і назва митної формальності		Вид митної формальності	Поріг ступеня ризику
1	2	3	4
109-4	Перевірка правильності визначення країни походження товарів	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
110-4	Витребування документів, які підтверджують країну походження товару	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
205-1	Проведення митного огляду з метою перевірки відповідності відомостей, зазначених на упаковці, маркуванні товару, відомостям, зазначеним у митній декларації та інших документах, поданих до митного оформлення	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику

Продовження табл. 3.6

1	2	3	4
802-4	Направлення службової записки до підрозділу по контролю правильності визначення країни походження товарів з метою розгляду питання щодо направлення до компетентного органу, що видав документ про походження, або до компетентних організацій країни, зазначеної як країна походження товару, запиту про проведення перевірки документів про походження товару чи надання додаткових	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику

Таким чином, одним із шляхів мінімізації ризиків при митному оформленні полімерних плівок є розробка профілю ризику № 1 «Контроль оподаткування полімерних плівок ввізним митом», який дасть змогу запобігти невірному декларуванню та провести правильне нарахування митних платежів.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Об'єктом дослідження була полімерна плівка, що ввозилась на митну територію України з Японії. Товар декларувався та проходив митне оформлення в митному режимі імпорту в Київській митниці ДФС.

За результатами проведених досліджень можна зробити такі висновки.

Найбільш важливим сектором ринку полімерної плівки в усьому світі є ринок упаковки. Цей сектор становить третину від загальної кількості використовуваних видів полімерної плівки. Світовий ринок полімерної плівки як упаковки постійно зростає і споживає на сьогодні приблизно 50 млн. тон полімерів. В Україні виробництво полімерної упаковки відбувається в умовах відсутності власного виробництва полімерної сировини.

Вітчизняний ринок полімерної плівки є імпортозалежним. Протенденції зміни обсягів імпорту та експорту полімерних плівок мають нестійкий характер. У період з 2013 р. по 2015 р. обсяги імпорту зменшувались, а починаючи з 2016 року спостерігається поступове їх зростання (у 2017 році обсяг полімерних плівок зріс на 9% порівняно з 2016 роком). Аналогічною є і динаміка експорту цього товару - з 2013 року по 2016 рік обсяг експорту полімерної плівки зменшився майже в 2 рази. Лише у 2017 році намітилась тенденція до зростання – експорт полімерної плівки зріс на 11 % порівняно з 2016 роком.

До основних країн, в які експортується полімерна плівка з України, відносяться Російська Федерація, Словаччина, Чехія, Республіка Молдова. Країнами, які найбільше експортують полімерну плівку в Україну, є Німеччина, Китай, Польща.

В роботі показано, що класифікація полімерних плівок згідно з УКТЗЕД здійснюється у товарних позиціях 3919, 3920, 3921. Код полімерної плівки, що виготовлена з поліетилену, непориста, не ламінована, несамоклейна, не сполучена з іншими матеріалами, має товщину до 0,125 мм, а густину – понад 0,84 г/см.куб., яка декларується у митній декларації № UA125040/2017/202252 – 3920 10 28 00 згідно з УКТЗЕД (повна та пільгова

ставка ввізного мита – 6,5%). Товарами «прикриття» для даної плівки є полімерна плівка, що використовується для промислового складання транспортних засобів або має походження з країн, з якими Україною укладено угоди про вільну торгівлю.

Вивчено нормативно-правову базу здійснення митного оформлення полімерної плівки. Встановлено, що законодавча база, яка регулює порядок митного оформлення полімерної плівки включає значну кількість нормативно-правових актів, основними з яких є Митний кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України «Про Митний тариф України» та інші підзаконні нормативно-правові акти.

Показано, що асортимент полімерної плівки, представлений на ринку України, є різноманітним. Полімерна плівка класифікується за типом полімера (поліетиленова, поліпропіленова, полістирольна, поліетилентерефталатна, полівінілхлоридна тощо). За своїми характеристиками та будовою виділяють розтягувальні (стретч) плівки, термозбіжні плівки, плівку з антистатиком, клейку плівку (скотч пакувальний), повітряно-бульбашкову плівку та інші.

Полімерні плівки повинні відповідати вимогам якості та безпечності. Полімерні плівки володіють низкою властивостей, що забезпечують безпеку і збереження необхідних показників пакувальних товарів при різних умовах, таких як: механічна міцність на розрив, прокол, стирання, хімічна стійкість, витримування низьких і високих температур, зварюваність, непроникність або вибіркова проникність до газів, прозорість і інше. Проте полімерні плівки як пакувальний матеріал містять хімічні сполуки, які в процесі їх експлуатації систематично виділяються в навколишнє середовище і потрапляють у продукти харчування. Вимоги до якості та безпечності полімерних плівок регламентуються, зокрема, ГОСТ 10354-82 «Пленка полиэтиленовая. Технические условия» (дійсний в Україні до 01.01.2019).

Для ідентифікації полімерної плівки було визначено критерії, засоби та методи ідентифікації. Критеріями ідентифікації обрано: зовнішній вигляд, найменування, фірма-виробник, торгова марка, країна походження, призначення, хімічний склад (тип полімеру), товщина та густина плівки. У якості засобів експертизи можна використовувати маркування і товаросупровідні документи, а також нормативні документи (ГОСТи). Методи експертизи – це органолептичний, аналітичний та вимірювальний методи (основний вимірювальний метод – це ІЧ-спектроскопії).

Для дослідження було вибрано 3 зразки полімерної плівки (виробництва Японії, Нідерландів і Туреччини). Було встановлено відповідність маркувальних даних, що зазначені на етикетках 3-ох найменувань полімерних плівок, вимогам стандарту ГОСТ 10354-82 «Пленка полиэтиленовая. Технические условия». Встановлено, що зразки полімерної плівки виготовлені з поліетилену, не пористі, не армовані, не самоклеїні, тобто вони відповідають опису товарної позиції 3920 згідно з УКТЗЕД. Зразки №1 та № 2 мають товщину плівки менше 0, 125 мм та густину більшу, ніж 0,94 г/см.куб, тобто вони відповідають коду згідно з УКТЗЕД 3920 10 28 00. Зразок № 3 відноситься до плівок, що здатні розтягуватись (стрейч-плівка), має товщину, меншу ніж 0,125 мм та густину меншу, ніж 0,94 г/см.куб, тобто він відповідає коду згідно з УКТЗЕД 3920 10 24 00. Було складено висновок експерта. Зразок №1, який є об'єктом дослідження даної роботи, слід класифікувати у товарній підкатегорії 3920 10 28 00, як і було заявлено декларантом в МД № UA125040/2017/202252.

Перевірено правильність визначення митної вартості полімерної плівки та нарахування митних платежів. При розрахунку митної вартості застосовувався перший метод та враховувались умови поставки – CIF- UA Одеса, тобто в ціну, що підлягає сплаті за товар, включено всі витрати. Митна вартість склала 422679,14 грн. Враховуючи, що повна та пільгова ставка на товар складає 6, 5 %, ввізне мито нараховувалось за ставкою 6,5 % (оскільки з Японією не укладено угод про вільну торгівлю). Ввізне мито

склало 27474,14 грн. ПДВ нараховувалось за ставкою 20% і складає 90030,66 грн. Загальна сума митних платежів становить 117504,80 грн.

В роботі показано, що митне оформлення імпорту полімерної плівки може здійснюватись за принципом «єдиного вікна». Проте санітарно-епідеміологічний та радіологічний контроль при здійсненні митного оформлення полімерної плівки за МД № UA125040/2017/202252 від 18.05.2017 проводились не за принципом «єдиного вікна», оскільки у 2017 році це було не обов'язковим, а на добровільній основі.

При ввезенні полімерної плівки на митну територію України можуть виникати ризики, пов'язані з неправильною класифікацією товару та наданням недостовірних відомостей про його країну походження, що може призвести до зменшення митних платежів. З метою запобігання випадкам ухилення суб'єктами ЗЕД від сплати митних платежів у повному обсязі, було розроблено профіль ризику «Контроль оподаткування полімерних плівок ввезним митом».

На підставі результатів, отриманих при виконанні випускної кваліфікаційної роботи, пропонуємо:

- з метою запобігання митним ризикам при імпорті полімерної плівки (невірна класифікація товару згідно з УКТЗЕД, невірне визначення країни походження) органам доходів і зборів посилити контроль за її ввезенням на митну територію України шляхом розроблення відповідних профілів ризику;
- розроблені в даній роботі критерії ідентифікації запровадити для використання Департаментом податкових та митних експертиз ДФС з метою підвищення ефективності проведення митної експертизи полімерної плівки;
- Уряду країни сприяти розвитку підприємств, що займаються виготовленням полімерної плівки, шляхом пошуку нових інвесторів, задля збільшення обсягу виробництва та експорту даних товарів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бичікова Л.А. Дослідження ринку поліетиленової продукції України / Л.А. Бичікова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2013. - №6, Т. 2. - С.67 – 71.
2. Види полімерних плівок та їх властивості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://plastmasa.com/vidi-polimernih-plivok-ta-yih-vlastivosti-bagatosharovi-plivki-grayut-vazhlivu/>.
3. Вилкова С.А. Экспертиза потребительских товаров : [учебник] / С.А. Вилкова. – М. : Дашков и К0, 2007. – 252 с.
4. Власова А.В. Основы товароведства непродовольчих товаров : [навч. посіб.] / А.В. Власова. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
5. ГОСТ 10354-82.Пленка полиэтиленовая. Технические условия. - [Действует с 01-01-1983 до 01-01-2019]. - М.: Издательство стандартов, 1983. – 14 с.
6. ГОСТ 15139-69. Пластмассы. Методы определения плотности (объемной массы). - [Действует с 01-01-1970 до 01-01-2019]. - М.: Издательство стандартов, 1983. – 10 с.
7. ГОСТ 17035-86. Пластмассы. Методы определения толщины пленок и листов. - [Действует с 01-01-1987 до 01-01-2019]. - М.: Издательство стандартов, 1983. – 8 с.
8. Гребельник О. П. Митна справа: підручник / О. П. Гребельник – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 472 с.
9. Данько Т. І. Ідентифікація товарів: сутність та основні товароведчі аспекти / Т. І. Данько, Н. П. Яворська // Економіка і суспільство. – 2017. - № 9. – С.391-395. www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/67.pdf.
10. Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України: Постанова Кабінету Міністрів України №1031 від 05.10.2011 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1031-2011-%D0%BF>.

11. Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 № 364. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-п>.

12. Дикантюк О. В. Використання полімерних комбінованих плівок у технології sous-vide / О. В. Дикантюк, А. І. Андріянова // Харчова наука та технологія. – 2017. - № 10 (1). – С. 69-73.

13. Дмитриченко М.И. Экспертиза качества и обнаружение фальсификации продовольственных товаров: уч. пособ. / М.И.Дмитриченко. - СПб.: Питер, 2003. - 160 с.

14. Довідник товарознавця. Продовольчі товари : [навч. посіб.] / С.В. Князь, А.Г. Загородній, М.В. Римар [та ін.] ; за ред. д-ра екон.наук, проф. С.В. Князя. – Львів : Львівська політехніка, 2016. – 340 с.

15. Дорофєєва Л.М. Проблемні питання правового забезпечення та організації здійснення експертиз у митній справі. – Режим доступу: http://pap.in.ua/3_2017/38.pdf.

16. Зовнішня торгівля України із зазначенням основних країн-контрагентів// Митна статистика ДФСУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/ms/f3>.

17. Карпенко Г.Л. Щодо проблемних питань експертної роботи у митній справі : / Г.Л. Карпенко // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць. – Одеса: Юрид. л-ра, 2006. – Вип. 30. – С. 50-54.

18. Коломієць Т. Методологічні засади ідентифікації товарів / Т. Коломієць, Н. Мережко, В. Осієвська //Товари і ринки. - №2. – 2012. – С. 48-53.

19. Коломієць Т.М Методологічні засади визначення ринкової вартості товарів при товарознавчій експертизі //Т.М. Коломієць, Л.В. Черняк // Товари і ринки. – 2016. - №1. – С. 86-96

20. Коломієць Т.М. Експертиза товарів : [підручник] / Т.М. Коломієць, Н.В. Притульська, О.Л. Романенко. – К. : КНТЕУ, 2001. – 274 с.
21. Кунєв Ю.Д., Ващенко Л.В. Система управління ризиками в митній справі: сутність і зміст/ Ю.Д. Кунєв, Л.В. Ващенко// Збірник тез науково-практичної заочної конференції. – Хмельницький. - Державний науково-дослідний інститут митної справи, 2014.- С.21-23.
22. Мажула О.В. Інститут митної безпеки як важливий фактор економічної безпеки держави/ О.В. Мажула// Збірник тез науково-практичної заочної конференції. – Хмельницький. - Державний науково-дослідний інститут митної справи, 2014.- С. 43-45.
23. Мартинюк В. Митна складова економічної безпеки держави: наукове обґрунтування та оцінка сучасного стану / Мартинюк В. // Наука молода. – 2009. - № 11. – С. 118-123.
24. Митна політика та митна безпека України [Текст]/ монографія; за заг.ред. П.В. Пашка, І.Г. Бережнюка. – Хмельницький : ПП. Мельник А.А., 2013. – 338 с.
25. Митна справа: підручник / П.В. Пашко, Н.В. Мережко, О.В. Рождественський ; за заг. ред. П.В. Пашка. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 548 с.
26. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / К.Ю. Величко, В.О. Козуб, Л.Л. Носач, Л.О. Чернишова, О.І. Печенка. – Харків: Видавництво «Форт», 2017. – 221 с.
27. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
28. Митно-тарифне регулювання в зовнішньоекономічній діяльності як інструмент економічної політики держави / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.100balov.com/predmet/customs/ukrcustoms/p5.php>>
29. Основні різновиди полімерної стретч-плівки. – Режим доступу: <https://upackovka.wordpress.com/2011/12/03/osnovni-riznovidi-polimernoї-stretch-plivki/>

30. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. Структура Департаменту податкових та митних експертиз. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini/struktura-/spetsializovan-departament-/spetsializovana-laboratoriya>

31. Пашко П.В. Митна безпека : монографія / П.В. Пашко. – Одеса : Плассе, 2009. – 628 с.

32. Пиріков О. В. Огляд сучасних тенденцій використання полімерів у пакувальній галузі / О. В. Пиріков, В. М. Ардатов // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Технічні науки. - 2009. - № 1. - С. 31-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvpuetn_2009_1_7.

33. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними : Постанова Кабміну України від 21.05.2012 р. № 451. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/451-2012-п>.

34. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-п>.

35. Пісной П.Я. Державна митна служба України на шляху аналізу та управління митними ризиками / П.Я. Пісной // Збірник наукових праць «Ефективність державного управління». – 2009. – Вип. 18/19. – С. 344-353.

36. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. -Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

37. Полікарпов І.С. Ідентифікація товарів: [підручник] / І.С. Полікарпов, А.П. Закусілов. – К : Центр навчальної літератури, 2005. – 344 с.

38. Положення про Департамент податкових та митних експертиз ДФС: Наказ ДФС від 25.01.2017 № 39 // Офіц. сайт ДФС – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/>.

39. Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму: Наказ Мінфіну України від 31.05.2012 №657. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12>.

40. Про Державну фіскальну службу України: Постанова Кабміну України від 21.05.2014 №236. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2014>.

41. Про загальну безпеку продукції: Директива Європейського Парламенту та Ради 2001/95/ЄС від 3.12.2001. – Режим доступу: http://www.consumerinfo.org.ua/must_know/legislation/1047/8378/.

42. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій: Наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitnezakonodavstvo/nakazi/62422.html>.

43. Про затвердження переліків даних, необхідних для функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи органів доходів і зборів: Наказ Міністерства фінансів України від 25.07.2016 №657. - Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitnezakonodavstvo/nakazi/70989.html>.

44. Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабміну України від 21.05.2012 №428. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/428-2012-п>.

45. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку: Наказ Міністерства фінансів

України від 02.12.2016 №1058. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16>.

46. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України 30.05.2012 № 631. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>.

47. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>.

48. Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю : Наказ Міністерства фінансів України від 31.07.2015 № 684. – Режим доступу : [http:// zakon.rada.gov.ua/go/z1021-15](http://zakon.rada.gov.ua/go/z1021-15).

49. Про затвердження Порядку передання, повернення та знищення (утилізації) проб (зразків) товарів після проведення дослідження (експертизи) Департаментом податкових та митних експертиз ДФС та форм актів про передання проб (зразків) товарів, про повернення проб (зразків) товарів, про знищення (утилізацію) проб (зразків) товарів: Наказ Міністерства фінансів України від 28.08.2016 № 699. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1173-16>.

50. Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Наказ ДФС від 09.06.2015 № 401. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63754.html>.

51. Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.2012 № 599. - Режим доступу : [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12).

52. Про Митний тариф України : Закон України від 19.09.2013 № 584-VII. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/584-18>.

53. Про спрощення і гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція) : Міжнародна конвенція від 18.05.1973 р. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_643.

54. Проведення експертизи під час митного та податкового контролю / Вісник: офіційне видання Державної фіскальної служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>.

55. Розрахунок митних платежів / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://broker-service.com.ua/htmlPages/104/menuid/103>>.

56. Семенко О.М. Автоматизована система аналізу та управління митними ризиками – дієвий інструмент підвищення ефективності митного контролю в Україні / Семенко О.М. // Південноукраїнський правничий часопис. – 2007. - № 4. – С. 239-242.

57. Структура Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності // Офіц. сайт ДФС – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/klasifikatsiya-tovariv/62667.html>.

58. Сумарний обсяг імпорту та експорту окремих підгруп товарів за кодами товарних позицій за кодами УКТЗЕД // Митна статистика ДФСУ [Електронний ресурс].. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/ms/f11>.

59. Теоретичні основи товарознавства : підручник / за заг. ред. проф. Ю.Т. Жука. – Львів : Компакт-ЛВ, 2009. – 480 с.

60. Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

61. Умови поставки Інкотермс-2010 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.umniylogist.ru/inkoterm-2010.html>.

62. Шендерівська Л. П. Тенденції розвитку ринку упаковки України / Л. П. Шендерівська, Д. А. Савенок // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2016. - Вип. 16. - С. 97-101. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2016_16_23.

ДОДАТКИ